

GRAD KNIN

Program „Gradovi i općine – prijatelji djece”

NACRT PRIJEDLOGA - STRATEŠKI PLAN ZA DJECU GRADA KNINA 2026.–2028.

Strateški okvir za unaprjeđenje prava, dobrobiti i kvalitete života djece

Nositelj izrade
Grad Knin

Knin, 2026.

Sadržaj:

UVOD	1
1. METODOLOGIJA IZRADE STRATEŠKOG PLANA	2
1.1 Izvori podataka i način prikupljanja	2
1.2 Uloga i rad Koordinacijskog odbora	3
1.3 Sudjelovanje dionika i međusektorska suradnja	3
1.4 Analitički pristup	3
1.5 Izrada strateških ciljeva i mjera	4
1.6 Ograničenja procesa i preporuke	4
2. DEMOGRAFSKI I STATISTIČKI KONTEKST GRADA KNINA	6
2.1 Opći demografski pregled	6
2.2 Dobna struktura i udio djece i mladih	6
2.3 Kretanje nataliteta	7
2.4 Djeca i mladi u odgojno-obrazovnom sustavu	8
2.5 Sažetak ukupnog broja djece i mladih u sustavu	9
2.6 Socijalni i zdravstveni pokazatelji za djecu	10
2.7 Demografski izazovi i strateški kontekst	11
2.8 Napomena o izvorima podataka	11
3. ANALIZA STANJA PO PROGRAMSKIM PODRUČJIMA	12
3.1 Sigurnost djece: Analiza stanja i ključni izazovi	12
3.1.1 Sigurnost djece u prometu	12
3.1.2 Sigurnost javnih prostora i igrališta	13
3.1.3 Sigurnost u školama i vršnjački odnosi	13
3.1.4 Digitalna sigurnost i rizična ponašanja	14
3.1.5 Uloga institucionalne podrške	14
3.1.6 Ključne potrebe i prioritete u području sigurnosti djece	15
3.1.7 Zaključak poglavlja	15

3.2 Zdravlje djece.....	16
3.2.1 Dostupnost zdravstvene skrbi za djecu	16
3.2.2 Preventivna zdravstvena zaštita i zdrav stil života	16
3.2.3 Zdravstveni izazovi i prepoznate potrebe	17
3.2.4 Mentalno i emocionalno zdravlje djece	17
3.2.5 Djeca s teškoćama u razvoju i kroničnim zdravstvenim stanjima	18
3.2.6 Zdravstvena edukacija i informiranost djece i roditelja.....	18
3.2.7 Perspektiva roditelja: Zdravlja i dobrobit djece.....	18
3.2.8 Ključne potrebe i prioritete u području zdravlja djece	19
3.2.9 Zaključak poglavlja.....	19
3.3 Odgoj i obrazovanje: Između dostupnosti i potreba	20
3.3.1 Predškolski odgoj i obrazovanje	20
3.3.2 Osnovnoškolsko obrazovanje	21
3.3.3 Djeca s teškoćama u razvoju i dodatne obrazovne potrebe	21
3.3.4 Stručne službe i podrška učenicima.....	22
3.3.5 Izvannastavne aktivnosti i produženi boravak	22
3.3.6 Srednjoškolsko obrazovanje	23
3.3.7 Glazbeno obrazovanje.....	23
3.3.8 Narodna knjižnica – uloga u odgoju i obrazovanju djece.....	23
3.3.9 Uloga udruga i izvannastavnih programa	24
3.3.10 Perspektiva roditelja: Između zadovoljstva i potreba	24
3.3.11 Ključne potrebe i izazovi u području odgoja i obrazovanja	25
3.3.12 Zaključak poglavlja.....	26
3.4 Kultura, sport i slobodno vrijeme	27
3.4.1 Kulturna ponuda i i sudjelovanje djece u kulturnim aktivnostima	27
3.4.2 Glazbeno i umjetničko obrazovanje	28
3.4.3 Sportska infrastruktura i dostupnost sportskih aktivnosti.....	28
3.4.4 Slobodno vrijeme djece i dostupnost sigurnih prostora.....	29
3.4.5 Uloga udruga i suradnja s obrazovnim sustavom	30
3.4.6 Perspektiva roditelja: Kultura, sport i slobodno vrijeme	30
3.4.7 Ključni izazovi u području kulture, sporta i slobodnog vremena	31

3.4.8 Zaključak poglavlja.....	31
3.5 Socijalna skrb i politike za djecu i obitelj	32
3.5.1 Djeca i obitelji u sustavu socijalne skrbi	32
3.5.2 Djeca s teškoćama u razvoju i visokom razinom potreba.....	32
3.5.3 Podrška obiteljima u riziku	33
3.5.4 Suradnja i međusektorsko djelovanje	33
3.5.5 Izazovi u području socijalne skrbi	33
3.5.6 Ključne potrebe i prioriteti u području socijalne skrbi	34
3.5.7 Zaključak poglavlja.....	34
3.6 Participacija djece	35
3.6.1 Postojeći oblici sudjelovanja djece: Dječje gradsko vijeće kao temelj sustava participacije.....	35
3.6.2 Stavovi djece o kvaliteti života u gradu.....	35
3.6.3 Participacija djece u školama, ustanovama i udrugama	36
3.6.4 Razvoj participacije djece	36
3.6.5 Jačanje uloge Dječjeg gradskog vijeća	36
3.6.6 Inkluzivna participacija djece	36
3.6.7 Zaključak poglavlja.....	37
3.7 Ekologija i održivi razvoj.....	37
3.7.1 Ekološki odgoj i aktivnosti za djecu	37
3.7.2 Priroda, javni prostor i aktivno uključivanje djece	38
3.7.3 Razvoj ekoloških navika kroz praktične aktivnosti	38
3.7.4 Uloga udruga i međusektorska suradnja	39
3.7.5 Ključni izazovi u području ekologije i održivog razvoja.....	39
3.7.6 Zaključak poglavlja.....	39
4. Upravljanje, provedba i praćenje Strategije.....	41
4.1 Strateško planiranje i upravljanje politikama za djecu	41
4.2 Međusektorska suradnja.....	42
4.3 Načela financiranja i ulaganja u djecu	43

4.4 Praćenje, evaluacija i izvještavanje.....	44
4.4.1 Sustav praćenja provedbe Strategije	44
4.4.2 Evaluacija – procjena učinaka Strategije	44
4.4.3 Uključivanje dionika u proces praćenja i evaluacije.....	45
4.4.4 Izvještavanje i transparentnost	45
4.4.5 Kontinuirano unapređenje Strategije	45
5. Strateški ciljevi i mjere	47
5.1 STRATEŠKI CILJ: UNAPRJEĐENJE SIGURNOSTI DJECE U GRADU KNINU	47
5.2 STRATEŠKI CILJ: UNAPRJEĐENJE ZDRAVLJA DJECE U GRADU KNINU	50
5.3 STRATEŠKI CILJ: UNAPRJEĐENJE KVALITETE, DOSTUPNOSTI I INKLUZIVNOSTI ODGOJA I OBRAZOVANJA.....	52
5.4 STRATEŠKI CILJ: UNAPRJEĐENJE KULTURNIH, SPORTSKIH I SLOBODNOVREMENSKIH SADRŽAJA ZA DJECU I MLADE U GRADU KNINU.....	55
5.5 STRATEŠKI CILJ: JAČANJE SOCIJALNE SKRBI I PODRŠKE DJECI I OBITELJIMA U RIZIKU.....	57
5.6 STRATEŠKI CILJ: JAČANJE PARTICIPACIJE DJECE I MLADIH U LOKALNOJ ZAJEDNICI	60
5.7 STRATEŠKI CILJ: UNAPRJEĐENJE EKOLOŠKE OSVIJEŠTENOSTI I ODRŽIVIH NAVIKA DJECE U GRADU KNINU	62
6. Pokazatelji uspješnosti	66
7. Financiranje i ulaganja u djecu	67
8. Zaključak Strategije	69
9. Popis izvora.....	70
10. Popis priloga uz Strateški plan za djecu Grada Knina 2026.–2028.....	72

Uvodna riječ gradonačelnika

Poštovane Kninjanke i Kninjani, poštovani roditelji, draga djeco i mladi,

kada govorimo o razvoju Knina, često govorimo o projektima, infrastrukturi, gospodarstvu, ulaganjima i planovima. I sve je to važno. Ali smisao svakog ulaganja i svakog projekta na kraju je vrlo jednostavan: stvoriti uvjete da se u Kninu živi ljepše, sigurnije i kvalitetnije; da obitelji ostaju u našem gradu, da se ljudi vraćaju, da djeca imaju djetinjstvo kakvo zaslužuju i da mladi u Kninu vide mjesto za svoj život, rad i budućnost.

Knin je grad snažne povijesti, ali i velikih mogućnosti. Grad na sedam rijeka, okružen planinama, miran, zelen i dovoljno mali da se ljudi poznaju, a dovoljno dinamičan da se u njemu mogu razvijati nove ideje, sadržaji i prilike. Naš cilj nije da Knin postane veliki grad. Naš cilj je da Knin bude uređen, siguran, živ i ugodan grad – mjesto u kojem dijete može odrastati slobodno, zdravo, uključeno i podržano. Demografski izazovi s kojima se Knin suočavao nisu mali. Iza nas su godine iseljavanja, smanjenja broja stanovnika i brojni problemi koji se ne mogu riješiti preko noći. Ali jednako tako, posljednjih godina vidimo i pozitivne pomake: više novorođene djece, veći interes za vrtićke kapacitete, rast broja prvašića i sve više obitelji koje u Kninu ponovno vide priliku za život. To nije razlog za samozadovoljstvo, nego obveza da nastavimo raditi još odgovornije, sustavnije i odlučnije. Upravo zato ovaj Strateški plan za djecu Grada Knina za razdoblje 2026.–2028. ne smije biti samo još jedan dokument. On mora biti radni alat, obveza i zajednički dogovor svih nas koji sudjelujemo u životu grada. Djeca nisu samo korisnici gradskih usluga i programa. Ona su ravnopravni dio naše zajednice, a njihove potrebe, prijedlozi i prava moraju biti ugrađeni u svaku ozbiljnu odluku koju donosimo.

Posebno mi je važno da se ovaj Plan temelji na stvarnim podacima, iskustvima i potrebama. U njegovoj izradi sudjelovali su predstavnici ustanova, škola, vrtića, zdravstvenog i socijalnog sustava, udruga, roditelja i djece. Takav pristup smatram jedinim ispravnim, jer grad za djecu ne možemo graditi bez djece i bez onih koji s njima svakodnevno rade. U razdoblju koje je pred nama nastaviti ćemo raditi na onome što život djece u Kninu čini sigurnijim i kvalitetnijim: dostupnijem predškolskom odgoju, boljim uvjetima u školama, sigurnijim prometnim zonama i javnim prostorima, kvalitetnijim sportskim, kulturnim i slobodnim sadržajima, jačoj podršci mentalnom zdravlju, boljoj skrbi za djecu s teškoćama u razvoju i obitelji kojima je podrška najpotrebnija. Jednako tako, želimo dodatno ojačati sudjelovanje djece u životu grada, jer djeca često vrlo jasno vide ono što mi odrasli ponekad previdimo. Svjestan sam da nećemo sve riješiti odjednom. Neke potrebe zahtijevaju značajna financijska sredstva, neke ovise o suradnji više sustava, a neke traže vrijeme, strpljenje i uporan rad. Ali isto tako vjerujem da se odgovorno upravljanje gradom ne mjeri time da se problemi prešućuju, nego time da ih prepoznamo, imenujemo i rješavamo korak po korak.

Knin živi cijele godine. Njegovu budućnost ne čine samo projekti, zgrade i brojke, nego ljudi koji ovdje ostaju, rade, odgajaju djecu i vjeruju da se u našem gradu može živjeti dobro. Djeca su najvažniji dio te budućnosti. Naša je obveza stvoriti uvjete da

svako dijete u Kninu ima sigurno, zdravo, poticajno i dostojanstveno djetinjstvo. Zato ovaj Strateški plan vidim kao početak novog, još sustavnijeg rada za djecu i obitelji Grada Knina. Zahvaljujem svima koji su sudjelovali u njegovoj izradi i svima koji će sudjelovati u njegovoj provedbi. Samo zajedničkim radom možemo ostvariti cilj kojem težimo – Knin kao grad u kojem djeca odrastaju sretno, sigurno i ponosno.

Marijo Čačić, univ. mag. oec.
Gradonačelnik Grada Knina

UVOD

Djeca predstavljaju temelj razvoja svake lokalne zajednice, a sustavno ulaganje u njihov rast, obrazovanje, zdravlje i dobrobit jedan je od ključnih preduvjeta dugoročnog društvenog i gospodarskog razvoja. Grad Knin prepoznaje važnost stvaranja poticajnog okruženja za djecu i njihove obitelji te kroz svoje nadležnosti, proračunske programe i suradnju s ustanovama i organizacijama civilnog društva podupire aktivnosti u području predškolskog i školskog odgoja i obrazovanja, sporta, kulture, socijalne skrbi i drugih područja važnih za djecu i mlade. Uvažavajući demografske, društvene i gospodarske okolnosti lokalne zajednice, Grad Knin ovim Planom utvrđuje smjer koordiniranog, uključivog i provedivog djelovanja za dobrobit djece.

Strateški plan za djecu Grada Knina za razdoblje 2026.–2028. izrađen je u okviru Programa „Gradovi i općine – prijatelji djece”, nacionalne inicijative utemeljene na načelima Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima djeteta. Program usmjerava lokalne zajednice na sustavno unapređenje dječjih prava i dobrobiti kroz sedam programskih područja: sigurnost djece, zdravlje djece, odgoj i obrazovanje djece, socijalnu skrb i socijalne politike za djecu i obitelj, kulturu, sport i slobodno vrijeme djece, dječju participaciju te ekologiju i održivi razvoj. Grad Knin prepoznaje vrijednost Programa i ovim Planom nastoji jačati institucionalne, financijske i društvene uvjete potrebne za kvalitetan i ravnopravan rast i razvoj djece.

Plan se temelji na Konvenciji Ujedinjenih naroda o pravima djeteta, Strategiji EU-a o pravima djeteta i relevantnim nacionalnim dokumentima koji su bili na snazi u vrijeme njegove izrade, uključujući Nacionalni plan za prava djece u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2022. do 2026. godine. Pri provedbi Plana vodit će se računa o dokumentima koji će na nacionalnoj razini naslijediti ili dopuniti navedeni Nacionalni plan, kao i o primjenjivim lokalnim i regionalnim razvojnim dokumentima Grada Knina i Šibensko-kninske županije.

Strateški plan za djecu Grada Knina za razdoblje 2026.–2028. predstavlja zajednički okvir za unapređenje prava i dobrobiti djece. U postupku njegove izrade prikupljeni su podaci i doprinosi od odgojno-obrazovnih ustanova, zdravstvenih i socijalnih službi, sportskih i kulturnih organizacija, udruga civilnog društva, roditelja i djece. Stavovi djece i roditelja prikupljeni su putem upitnika, a dostavljeni odgovori, službeni administrativni izvori i javno dostupni statistički podaci korišteni su pri utvrđivanju potreba, prioriteta, ciljeva i mjera Plana.

Ovim Strateškim planom postavljaju se temelji za koordinirano, odgovorno i dugoročno djelovanje svih lokalnih dionika u cilju unapređenja prava i dobrobiti djece u Gradu Kninu. Kroz jasno definirane ciljeve, mjere i aktivnosti Grad Knin će tijekom trogodišnjeg razdoblja nastojati osigurati poticajno, sigurno, uključivo i zdravo okruženje za svu djecu, uvažavajući njihove različite potrebe i prava.

1. METODOLOGIJA IZRADE STRATEŠKOG PLANA

Izrada Strateškog plana za djecu Grada Knina za razdoblje 2026.–2028. temelji se na načelima transparentnosti, uključivosti, međusektorske suradnje i utemeljenosti na dokazima, u skladu sa smjernicama Programa „Gradovi i općine – prijatelji djece” te odredbama Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima djeteta. U procesu planiranja korišteni su kvantitativni i kvalitativni izvori podataka kako bi se osiguralo da Plan što vjernije odražava stvarne potrebe djece i obitelji u lokalnoj zajednici.

1.1 Izvori podataka i način prikupljanja

Podaci za izradu Strateškog plana prikupljeni su iz više međusobno povezanih izvora, s ciljem obuhvaćanja triju preduvjeta i sedam programskih područja Programa „Gradovi i općine – prijatelji djece” važnih za život i dobrobit djece.

Jedan od glavnih izvora bila su anketna istraživanja. Upitnici su dostavljeni odgojno-obrazovnim ustanovama (dječjem vrtiću, osnovnim i srednjim školama), udrugama koje djeluju u području sporta, kulture, ekologije i rada s djecom, zdravstvenim ustanovama, ustanovama socijalne skrbi (Hrvatskom zavodu za socijalni rad – Područni ured Knin), Policijskoj postaji Knin, Zajednici sportova Grada Knina te roditeljima. Cilj anketiranja bio je dobiti pregled postojećih usluga i programa, identificirati uočene izazove i potrebe djece te prikupiti prijedloge za unapređenje sustava podrške djeci na lokalnoj razini.

Djeca su bila uključena u proces ponajprije kroz rad Dječjeg gradskog vijeća Grada Knina, čiji su stavovi i prijedlozi uzimani u obzir pri definiranju potreba i budućih mjera. Dodatni uvidi o iskustvima i potrebama djece dobiveni su putem odgovora dionika koji u svom radu neposredno surađuju s djecom.

Uz anketne podatke korišteni su i administrativni i statistički izvori, uključujući podatke Državnog zavoda za statistiku o demografskoj strukturi i kretanju stanovništva, službeno objavljene proračunske podatke Grada Knina, dostavljene podatke dječjeg vrtića, škola, zdravstvenog i socijalnog sustava te podatke sportskih i kulturnih organizacija. U analizu su uključeni i dostupni pokazatelji koji se odnose na socijalne okolnosti, broj i strukturu djece te korištenje pojedinih usluga i programa.

Dodatne informacije o stanju javnih prostora, infrastrukturnim uvjetima i sigurnosnim aspektima prikupljene su iz odgovora dionika i dostupne službene dokumentacije. Nalazi koji nisu potkrijepljeni službenim izvorom ili dostavljenim odgovorom nisu korišteni kao činjenična osnova Plana.

Konačno, proveden je pregled strateških i planskih dokumenata na lokalnoj, županijskoj i nacionalnoj razini. U obzir su uzeti dostupni dokumenti Grada Knina, uključujući proračun, izvješća i javno objavljene podatke, razvojni dokumenti Šibensko-kninske županije, kriteriji Programa „Gradovi i općine – prijatelji djece”, relevantni nacionalni dokumenti te dostavljeni radni materijali. Time je osigurano povezivanje Plana s relevantnim strateškim i planskim okvirima.

1.2 Uloga i rad Koordinacijskog odbora

Grad Knin je Odlukom o imenovanju članova Gradskog koordinacijskog odbora Grada Knina za provedbu Akcije „Gradovi i općine – prijatelji djece” od 10. prosinca 2020. godine imenovao lokalno koordinacijsko tijelo za provedbu Programa. Odluka je izmijenjena 24. studenoga 2021. godine.

Gradski koordinacijski odbor predstavlja lokalni okvir za koordinaciju aktivnosti u okviru Programa „Gradovi i općine – prijatelji djece”. U postupku izrade Plana uzeti su u obzir dostavljeni podaci, prijedlozi i materijali relevantnih lokalnih dionika, a Planom se predviđa daljnje jačanje koordinacije, suradnje i praćenja provedbe mjera.

1.3 Sudjelovanje dionika i međusektorska suradnja

Proces izrade Strateškog plana za djecu Grada Knina uključio je širok krug dionika koji u svom svakodnevnom radu izravno ili neizravno djeluju u području skrbi, odgoja, obrazovanja, zaštite i razvoja djece i obitelji. U postupak prikupljanja podataka upućeni su upitnici i pozivi sljedećim skupinama dionika:

- odgojno-obrazovnim ustanovama (dječjem vrtiću, osnovnim i srednjim školama, glazbenoj školi, školi stranih jezika i pučkom učilištu)
- zdravstvenim ustanovama
- ustanovama socijalne skrbi (Hrvatskom zavodu za socijalni rad – Područni ured Knin)
- sportskim i kulturnim organizacijama
- Policijskoj postaji Knin
- Zajednici sportova Grada Knina
- udrugama civilnog društva
- roditeljima i djeci.

Uključivanjem dionika iz različitih sektora nastojalo se osigurati da Strateški plan ne odražava isključivo perspektivu pojedinih institucija, već da obuhvati različite poglede na potrebe i dobrobit djece, uključujući iskustva i izazove skupina koje su u određenim okolnostima izložene rizicima ili imaju specifične potrebe.

Dio pozvanih dionika nije se odazvao upitnicima ili je dostavio ograničen opseg podataka. Stoga su prikupljeni odgovori, gdje god je bilo moguće, dopunjeni i provjereni administrativnim, statističkim i drugim dostupnim službenim izvorima. Analiza stanja izrađena je uz uvažavanje navedenih ograničenja i različitog opsega dostavljenih podataka.

1.4 Analitički pristup

Prikupljeni podaci analizirani su primjenom kombinacije kvantitativnih i kvalitativnih metoda. Kvantitativni podaci, uključujući statističke pokazatelje, brožčane podatke, postotke uključenosti djece, kapacitete ustanova i dostupnost pojedinih usluga,

omogućili su uvid u opseg i strukturu pojedinih aspekata života djece. Kvalitativni podaci, poput komentara i opisnih odgovora ustanova, roditelja i djece te dostavljenih stručnih procjena, pridonijeli su razumijevanju konteksta, iskustava i specifičnih potreba djece i obitelji.

Svi prikupljeni i analizirani podaci strukturirani su prema trima preduvjetima i sedam programskih područja Programa „Gradovi i općine – prijatelji djece”, čime je osigurana preglednost i usklađenost Strateškog plana s metodološkim okvirom Programa.

1.5 Izrada strateških ciljeva i mjera

Na temelju provedene analize stanja definirani su strateški ciljevi, mjere i konkretne aktivnosti za svako programsko područje obuhvaćeno Strateškim planom. U procesu oblikovanja ciljeva i mjera vodilo se računa o sljedećim ključnim čimbenicima:

- uočenim potrebama djece i njihovih obitelji
- postojećim resursima, kapacitetima i dobrim praksama na lokalnoj razini
- realnim financijskim, organizacijskim i kadrovskim mogućnostima Grada Knina
- mogućnostima suradnje s nadležnim županijskim i državnim institucijama
- načelu najboljeg interesa djeteta, kao temeljnom načelu svih predloženih mjera.

Za svaku mjeru definirani su nositelji provedbe, ključni partneri, mogući izvori financiranja te osnovni pokazatelji praćenja i vrednovanja. Time je osigurana jasna struktura provedbe, kao i mogućnost sustavnog praćenja realizacije Strateškog plana i procjene ostvarenja postavljenih ciljeva tijekom njegova trajanja.

1.6 Ograničenja procesa i preporuke

Proces izrade Strateškog plana za djecu Grada Knina uključio je različite izvore podataka i dionike iz ključnih područja skrbi i razvoja djece. Tijekom prikupljanja i obrade podataka utvrđena su određena ograničenja, ponajprije u vidu djelomičnog odaziva pojedinih institucija i udruga te ograničene dostupnosti nekih statističkih i administrativnih podataka. Ta su ograničenja uzeta u obzir pri interpretaciji nalaza i oblikovanju mjera.

Kako bi se smanjio utjecaj ograničenja, podaci su, gdje god je bilo moguće, uspoređeni i dopunjeni informacijama iz više izvora. Analiza se stoga temelji na kombinaciji podataka prikupljenih od dionika, službenih statističkih i administrativnih izvora te dostupne dokumentacije.

Iskustva iz procesa izrade ovog Strateškog plana ukazuju na potrebu daljnjeg unaprjeđenja sustava planiranja i praćenja, te se za buduće cikluse planiranja preporučuje:

- dodatno jačanje sustava redovitog prikupljanja i praćenja pokazatelja na razini Grada Knina
- formaliziranje godišnjeg prikupljanja podataka od ustanova i organizacija koje rade s djecom
- sustavnije uključivanje djece kroz radionice, savjetodavne procese i druge oblike participacije
- daljnja digitalizacija procesa prikupljanja, obrade i razmjene podataka između relevantnih dionika.

2. DEMOGRAFSKI I STATISTIČKI KONTEKST GRADA KNINA

2.1 Opći demografski pregled

Grad Knin smješten je u Šibensko-kninskoj županiji, u dalmatinskom zaleđu, na površini od približno 355 km². Prema konačnim rezultatima Popisa stanovništva, kućanstava i stanova 2021. godine, koji je proveo Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske, na administrativnom području Grada Knina, koje obuhvaća 13 naselja, živi 11.633 stanovnika. U naselju Knin živi 8.262 stanovnika. Gustoća naseljenosti iznosi približno 33 stanovnika po km².

U usporedbi s Popisom 2011., prema kojem je Grad Knin imao 15.407 stanovnika, broj stanovnika smanjio se za 3.774 osobe, odnosno 24,49 %. Taj podatak potvrđuje nastavak dugoročnih demografskih izazova i potrebu planiranja usluga za djecu i obitelji u uvjetima smanjenja ukupnog broja stanovnika.

Popis	Ukupno stanovnika (Grad Knin)	Naselje Knin	Promjena u odnosu na 2011.
2011.	15.407	10.633	—
2021.	11.633	8.262	-3.774 (-24,49 %)

Izvor: Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva 2011. i 2021.

2.2 Dobna struktura i udio djece i mladih

Prema konačnim rezultatima Popisa 2021. (Državni zavod za statistiku), udio stanovništva u dobi od 0 do 14 godina u Republici Hrvatskoj iznosi 14,27%, dok udio stanovništva od 65 i više godina iznosi 22,45%. Ovi pokazatelji potvrđuju trend starenja populacije na nacionalnoj razini.

Dobna skupina	Ukupno	Dječaci	Djevojčice
0–4 godine	464	235	229
5–9 godina	509	259	250
10–14 godina	564	281	283

Dobna skupina	Ukupno	Dječaci	Djevojčice
Ukupno 0–14 godina	1.537	775	762
15–19 godina	627	321	306

Izvor: Državni zavod za statistiku, Popis stanovništva 2021. – stanovništvo prema starosti i spolu po naseljima.

DZS u ovoj tablici dob prikazuje u skupini od 15 do 19 godina, zbog čega iz tog izvora nije moguće precizno izdvojiti broj djece u dobi 15–18 godina. Stoga se u ovom Planu ne navodi procijenjeni ukupan broj djece i mladih u dobi 0–18 godina.

Podaci o dobnoj strukturi potvrđuju da djeca i mladi čine važan dio stanovništva Grada Knina. Njihove potrebe u području odgoja i obrazovanja, zdravlja, sigurnosti, slobodnog vremena, participacije i socijalne podrške čine temelj za planiranje mjera ove Strategije.

2.3 Kretanje nataliteta

Prema službenim podacima Državnog zavoda za statistiku, u Gradu Kninu je 2023. rođeno 96 živorođene djece, 2024. godine 94, a 2025. godine također 94 živorođene djece. U istom je razdoblju prirodni prirast ostao negativan: -65 osoba u 2023., -61 osoba u 2024. i -53 osobe u 2025. godini.

Dostupni podaci potvrđuju potrebu kontinuiranog praćenja demografskih kretanja i daljnjeg razvoja usluga za djecu i obitelji.

Godina	Živorodeni	Umrli	Prirodni prirast
2023.	96	161	-65
2024.	94	155	-61
2025.	94	147	-53

Izvor: Državni zavod za statistiku, Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske u 2023., 2024. i 2025. godini.

2.4 Djeca i mladi u odgojno-obrazovnom sustavu

Podaci prikupljeni u okviru izrade Strategije pružaju uvid u obuhvat djece i mladih odgojno-obrazovnim ustanovama u pedagoškoj odnosno školskoj godini 2025./2026.

Predškolski odgoj i obrazovanje

Dječji vrtić Cvrčak u pedagoškoj godini 2025./2026. ima 320 upisane djece raspoređene u 17 odgojno-obrazovnih skupina. Ustanova djeluje u matičnom objektu Cvrčak te u šest područnih objekata: Radost, Ciciban, Visibaba, Maslačak, Tratinčica i Sunce u Biskupiji. Na listi čekanja evidentirano je 44 djece, što potvrđuje potrebu za daljnjim planiranjem dostupnosti predškolskog odgoja i kapaciteta ustanove.

Osnovnoškolsko obrazovanje

Na području Grada Knina djeluju dvije osnovne škole u nadležnosti Šibensko-kninske županije:

Škola	Ukupno učenika	Učenici s teškoćama	S IOOP-om
OŠ Domovinske zahvalnosti	539	45	10
OŠ dr. Franje Tuđmana	317	25	4
UKUPNO	856	70 (8,2%)	14

Izvor: Upitnici za osnovne škole, 2025/2026.

Ukupno 70 učenika s teškoćama u razvoju, odnosno 8,2 % od ukupnog broja učenika u dvije osnovne škole, ukazuje na potrebu kontinuiranog osiguravanja inkluzivnog obrazovanja, stručne podrške i pristupačnih uvjeta u školama.

Srednjoškolsko obrazovanje

Na području Grada Knina djeluju dvije srednje škole:

Škola	Ukupno učenika	Učenici s teškoćama	Učenici u riziku od napuštanja
SŠ Lovre Montija	219	8	3

Škola	Ukupno učenika	Učenici s teškoćama	Učenici u riziku od napuštanja
SŠ kralja Zvonimira	220	0	5
UKUPNO	439	8	8

Izvor: odgovori srednjih škola u upitniku za potrebe Strategije, studeni/prosinac 2025.

Glazbena škola

Područni odjel Glazbene škole "Krstodak" Drniš u Kninu pohađa 34 učenika uz 6 zaposlenika. Škola djeluje u neadekvatnim prostornim uvjetima, što je jedan od ključnih infrastrukturnih izazova u obrazovnom sustavu.

2.5 Sažetak ukupnog broja djece i mladih u sustavu

Odgojno-obrazovni sustav na području Grada Knina obuhvaća predškolski odgoj, osnovnoškolsko i srednjoškolsko obrazovanje te glazbeno obrazovanje. Podaci prikupljeni od ustanova za pedagošku odnosno školsku godinu 2025./2026. pokazuju širok obuhvat djece i mladih različitim oblicima odgoja i obrazovanja.

Posebnu pozornost potrebno je usmjeriti na dostupnost predškolskog odgoja. Dječji vrtić Cvrčak ima 320 upisane djece, dok je 44 djece evidentirano na listi čekanja. Taj podatak potvrđuje potrebu daljnjeg planiranja kapaciteta predškolskog odgoja, prostornih uvjeta i stručnih kapaciteta ustanove.

U osnovnim školama evidentirano je 856 učenika, a u srednjim školama 439 učenika. Glazbeno obrazovanje pohađa 34 učenika Područne škole u Kninu Osnovne glazbene škole „Krstodak” Drniš. Prikupljeni podaci potvrđuju važnost održavanja dostupnosti, kvalitete i uključenosti svih razina odgojno-obrazovnog sustava.

Razina / Ustanova	Broj djece/mladih
Dječji vrtić Cvrčak – upisana djeca	320
Dječji vrtić Cvrčak – lista čekanja	44
Osnovnoškolsko obrazovanje	856

Razina / Ustanova	Broj djece/mladih
Srednjoškolsko obrazovanje	439
Glazbena škola	34

Izvor: odgovori ustanova u upitnicima za potrebe Strategije, studeni / prosinac 2025.

Podaci u tablici prikazuju obuhvat djece i mladih po pojedinim ustanovama te služe za planiranje mjera u području predškolskog odgoja, obrazovanja, inkluzije i podrške djeci i obiteljima.

2.6 Socijalni i zdravstveni pokazatelji za djecu

Uz demografske podatke, za cjelovito razumijevanje položaja djece u Gradu Kninu važni su i socijalni i zdravstveni pokazatelji prikupljeni u okviru izrade ove Strategije:

Pokazatelj	Vrijednost	Izvor
Djeca korisnici usluga Hrvatskog zavoda za socijalni rad – Područnog ureda Knin	256	Odgovor HZSR-a
Djeca s teškoćama u razvoju evidentirana u HZSR-u	79	Odgovor HZSR-a
Učenici s teškoćama u razvoju u dvije osnovne škole	70 (8,2 % učenika)	Odgovori osnovnih škola
Djeca s teškoćama u razvoju u Dječjem vrtiću Cvrčak	12	Odgovor vrtića
Djeca u socijalno osjetljivim okolnostima u Dječjem vrtiću Cvrčak	7	Odgovor vrtića
Ukupan broj korisnika UOSI „Sveti Bartolomej” Knin	450	Odgovor UOSI-a
Djeca i mladi u dobi 0–18 godina uključeni u aktivnosti UOSI „Sveti Bartolomej” Knin	76	Odgovor UOSI-a

2.7 Demografski izazovi i strateški kontekst

Demografski kontekst Grada Knina obilježen je dugoročnim smanjenjem broja stanovnika između Popisa 2011. i 2021. te negativnim prirodnim prirastom u razdoblju od 2023. do 2025. godine.

Istodobno, podaci ustanova ukazuju na konkretne potrebe djece i obitelji: povećanje dostupnosti predškolskog odgoja, kontinuiranu podršku inkluziji djece s teškoćama, dostupnost stručne pomoći te razvoj kvalitetnih sadržaja za djecu i mlade. Strategija je usmjerena na razvoj dostupnih, kvalitetnih i uključivih usluga za djecu i obitelji na području Grada Knina.

2.8 Napomena o izvorima podataka

Demografski i statistički podaci u ovom poglavlju temelje se na sljedećim izvorima:

- Državni zavod za statistiku: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. i 2021.
- Državni zavod za statistiku: Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske u 2023., 2024. i 2025. godini.
- Odgovori ustanova i organizacija prikupljeni putem upitnika za potrebe izrade Strategije tijekom studenoga i kolovoza 2026.
- Službeno objavljeni podaci Grada Knina, kada su relevantni za pojedini pokazatelj.

3. ANALIZA STANJA PO PROGRAMSKIM PODRUČJIMA

Analiza stanja po programskim područjima temelji se na podacima prikupljenima putem upitnika, povratnim informacijama dionika iz lokalne zajednice, terenskim opažanjima te dostupnim javnim i administrativnim izvorima. Posebna vrijednost ove analize proizlazi iz činjenice da se u velikoj mjeri oslanja na stvarna iskustva ustanova, organizacija, roditelja i djece koji svakodnevno žive i rade u Gradu Kninu, čime se dobiva realan i vjerodostojan prikaz stanja.

3.1 Sigurnost djece: Analiza stanja i ključni izazovi

Sigurnost djece u Gradu Kninu temeljni je preduvjet za njihovu dobrobit i kvalitetno odrastanje. Ovo poglavlje analizira ključne aspekte sigurnosti, oslanjajući se na podatke prikupljene od 85 roditelja, pet članova Dječjeg gradskog vijeća, Dječjeg vrtića Cvrčak, osnovnih i srednjih škola, Policijske postaje Knin, udruga te drugih odgojno-obrazovnih, zdravstvenih i socijalnih ustanova.

Analiza objedinjuje prometnu sigurnost, sigurnost javnih prostora, vršnjačke odnose, digitalnu sigurnost te ulogu institucionalne podrške.

3.1.1 Sigurnost djece u prometu

Prometna sigurnost djece, osobito u okruženju odgojno-obrazovnih ustanova, jedan je od važnih elemenata sigurnog odrastanja u lokalnoj zajednici. Podaci roditeljskog upitnika pokazuju da 66 od 85 roditelja procjenjuje da se njihovo dijete na putu do škole i u blizini škole osjeća vrlo sigurno ili uglavnom sigurno. Istodobno, 19 roditelja navodi da se dijete na tom putu ponekad osjeća nesigurno ili nesigurno, što ukazuje na potrebu kontinuirane pažnje i djelovanja u području prometne sigurnosti.

U otvorenim odgovorima roditelji ističu povećanu prometnu opterećenost u jutarnjim i poslijepodnevним satima te nepropisno parkiranje u blizini škola i vrtića, koje može smanjiti vidljivost i sigurnost djece. Dječji vrtić Cvrčak sigurnost pristupnih putova i prometa oko svojih objekata procjenjuje djelomično sigurnom.

Policijska postaja Knin sigurnost djece u prometu na području grada procjenjuje vrlo dobrom. Kao osjetljive lokacije za djecu pješake i bicikliste navodi zone škola i parkova. U blizini osnovnih škola postavljeni su vertikalna i horizontalna signalizacija, obilježeni pješački prijelazi sa svjetlosnim efektima, semafori i uspornici prometa. Navedene mjere predstavljaju važnu osnovu za sigurnost djece, uz potrebu kontinuiranog praćenja stanja i preventivnog djelovanja.

Prometnu sigurnost potrebno je dalje unaprjeđivati redovitim praćenjem stanja u zonama škola, vrtića i parkova, održavanjem prometne signalizacije, preventivnim aktivnostima za djecu i roditelje te suradnjom Grada Knina, Policijske postaje, škola i vrtića.

3.1.2 Sigurnost javnih prostora i igrališta

Kvaliteta i sigurnost javnih prostora izravno utječu na kvalitetu slobodnog vremena djece. Djeca i roditelji u svojim odgovorima prepoznaju važnost uređenih, sigurnih i dostupnih prostora za igru, sport, druženje i kvalitetno provođenje slobodnog vremena.

Članovi Dječjeg gradskog vijeća kao prioritete za unaprjeđenje života djece u Kninu navode obnovu postojećih školskih igrališta, poboljšanje uvjeta u školskim dvoranama, izgradnju skate parka, dovršetak pomoćnog nogometnog terena, uređenje parkova te razvoj prostora namijenjenog mladima. Kao važne potrebe ističu i više mjesta za druženje, edukativne i zabavne sadržaje te bolje uvjete za treniranje djece.

Roditelji u otvorenim odgovorima navode potrebu za sigurnim prostorima za igru i druženje, uređenim parkovima, školskim igralištima, sportskim terenima i sadržajima prilagođenima djeci različite dobi. Posebno se ističe potreba za sadržajima za stariju djecu i adolescente, kojima bi se omogućilo kvalitetno, sigurno i organizirano provođenje slobodnog vremena.

Ovi nalazi potvrđuju potrebu redovitog održavanja javnih prostora, školskih igrališta i parkova te razvoja sadržaja prilagođenih starijoj djeci i adolescentima. U planiranju i uređenju prostora važno je uključivati djecu i mlade kako bi sadržaji odgovarali njihovim potrebama za igrom, sportom, druženjem i kvalitetnim provođenjem slobodnog vremena.

3.1.3 Sigurnost u školama i vršnjački odnosi

Škole predstavljaju važno mjesto odrastanja, a sigurnost unutar školskog okruženja ključna je za emocionalnu i socijalnu dobrobit djece. Podaci roditeljskog upitnika pokazuju da 94 % roditelja navodi kako se njihovo dijete u školi osjeća dobrodošlo i prihvaćeno ili uglavnom prihvaćeno. Istodobno, 6 % roditelja navodi da se dijete ponekad osjeća izdvojeno, što ukazuje na potrebu kontinuiranog rada na uključivim vršnjačkim odnosima.

Policijska postaja Knin bilježi porast vršnjačkog nasilja u zonama škola i putem društvenih mreža. Kao najčešće oblike nedoličnog ponašanja djece i mladih navodi fizičko i verbalno nasilje, nesuglasice među vršnjacima te neprihvatljivo ponašanje putem društvenih mreža. Ovi nalazi potvrđuju važnost daljnjeg jačanja preventivnih programa, stručne podrške učenicima i suradnje škola, roditelja i Policijske postaje.

Osnovne škole provode preventivne programe i aktivnosti, uključujući Osnovni CAP program, Teen CAP, Trening životnih vještina, Sigurno u prometu, Zdrav za 5, Abecedu prevencije i druge školske projekte.

Škole ističu potrebu za jačanjem kapaciteta stručnih službi i razvojem preventivnih programa usmjerenih na socio-emocionalne vještine učenika, što potvrđuje i 51 % roditelja koji nisu u potpunosti zadovoljni podrškom koju škola pruža.

3.1.4 Digitalna sigurnost i rizična ponašanja

Digitalno okruženje prepoznato je kao jedan od važnih sigurnosnih izazova za djecu i mlade. Roditelji, škole i drugi dionici izražavaju zabrinutost zbog izloženosti djece elektroničkom nasilju, neprimjerenim sadržajima, kontaktima s nepoznatim osobama i prekomjernom korištenju digitalnih uređaja, što može utjecati na koncentraciju, učenje i kvalitetu odnosa s vršnjacima.

Odgovor Policijske postaje Knin dodatno potvrđuje važnost ovog područja. Policijska postaja bilježi porast vršnjačkog nasilja u zonama škola i putem društvenih mreža, a među najčešćim oblicima online neprihvatljivog ponašanja navodi vrijeđanje i omalovažavanje te dijeljenje neprimjerenog sadržaja. Sigurnost na internetu Policijska postaja ističe kao jedan od prioriteta za poboljšanje sigurnosti djece u sljedeće tri godine.

Iako škole i knjižnica provode edukativne aktivnosti, a Policijska postaja u školama provodi preventivne aktivnosti „Mogu, hoću, znam” i druge preventivne edukacije, prikupljeni podaci upućuju na potrebu sustavnijeg, kontinuiranog i koordiniranog pristupa. Takav pristup treba obuhvatiti edukaciju djece, roditelja i odgojno-obrazovnih djelatnika o odgovornom korištenju digitalnih tehnologija, zaštiti privatnosti, prepoznavanju digitalnog nasilja i pravodobnom traženju pomoći.

Uz digitalnu sigurnost, Policijska postaja kao važne izazove među mladima navodi nove supstance i ovisnosti, rizično ponašanje u prometu te upravljanje romobilima i drugim novim vozilima. Ove teme potrebno je uključivati u preventivne programe i edukativne aktivnosti namijenjene djeci i mladima.

3.1.5 Uloga institucionalne podrške

Policijska postaja Knin provodi preventivne programe u školama, uključujući preventivne aktivnosti „Mogu, hoću, znam” i druge preventivne edukacije. Suradnju škola i policije ocjenjuje vrlo dobrom. Policijska postaja navodi i međuresornu suradnju s vrtićem jednom mjesečno te prema potrebi telefonom.

Hrvatski zavod za socijalni rad – Područni ured Knin također navodi dobru suradnju s Policijskom postajom, školama i vrtićem. Povezivanje policije, odgojno-obrazovnih ustanova, socijalne skrbi, zdravstvenih službi, udruga i Grada Knina važno je za pravodobno prepoznavanje rizika i koordinirano pružanje podrške djeci i obiteljima.

Policijska postaja preporučuje provođenje preventivnih programa, organiziranje seminara i tribina, tiskanje edukativnih materijala i medijske objave. Takve aktivnosti mogu pridonijeti većoj informiranosti djece, roditelja i šire zajednice o sigurnosnim rizicima i načinima zaštite djece.

3.1.6 Ključne potrebe i prioriteti u području sigurnosti djece

Na temelju sveobuhvatne analize podataka prikupljenih putem upitnika svih relevantnih dionika, u području sigurnosti djece u Gradu Kninu prepoznati su sljedeći ključni izazovi i potrebe:

1. Unaprjeđenje prometne sigurnosti u zonama škola i vrtića kroz fizičke mjere (usporivači prometa, bolja signalizacija) i pojačan nadzor.
2. Revitalizacija i održavanje javnih prostora, s naglaskom na obnovu školskih igrališta i izgradnju sadržaja za adolescente (npr. skate park).
3. Jačanje kapaciteta škola za prevenciju i intervenciju kod suptilnih oblika vršnjačkog i digitalnog nasilja, uz osnaživanje stručnih službi.
4. Razvoj sveobuhvatnog programa digitalne sigurnosti za djecu, roditelje i nastavnike.
5. Kontinuirano jačanje međuresorne suradnje Policijske postaje, Grada, škola, vrtića, socijalne skrbi, zdravstva i udruga u zaštiti djece.

3.1.7 Zaključak poglavlja

Analiza stanja pokazuje da je Knin grad u kojemu se većina djece prema odgovorima roditelja osjeća sigurno na putu do škole i prihvaćeno u školskom okruženju. Djeca u odgovorima Dječjeg gradskog vijeća ističu igrališta, događanja i mogućnosti za igru kao pozitivne značajke grada. To je važna polazišna točka za daljnje strateško planiranje.

Istodobno, prikupljeni podaci ukazuju na potrebu daljnjeg djelovanja u području prometne sigurnosti u zonama škola i parkova, sigurnosti javnih prostora, prevencije vršnjačkog i digitalnog nasilja, odgovornog ponašanja u prometu te preventivnog rada s djecom, mladima i roditeljima. Odgovor Policijske postaje Knin dodatno potvrđuje važnost sigurnosti u prometu i sigurnosti na internetu kao prioriteta za sljedeće trogodišnje razdoblje.

Provedba mjera Strategije treba pridonijeti sigurnom, poticajnom i uključivom okruženju u kojem djeca mogu slobodno odrastati, učiti i sudjelovati u životu zajednice.

Izvor: odgovori roditelja, Dječjeg gradskog vijeća, Dječjeg vrtića Cvrčak i Policijske postaje Knin prikupljeni za potrebe izrade Strategije tijekom 2025. i 2026. godine.

3.2 Zdravlje djece

Zdravlje djece jedno je od temeljnih područja njihove dobrobiti i kvalitete života te ima izravan utjecaj na cjelokupni razvoj, obrazovne ishode i socijalnu uključenost. U okviru ove Strategije zdravlje djece promatra se u širem smislu te obuhvaća dostupnost zdravstvene skrbi, preventivne i javnozdravstvene programe, tjelesno i mentalno zdravlje, promicanje zdravih životnih navika te podršku djeci s kroničnim bolestima i teškoćama u razvoju.

Analiza stanja temelji se na odgovorima Opće i veteranske bolnice „Hrvatski ponos” Knin, Doma zdravlja Šibensko-kninske županije, Zavoda za javno zdravstvo Šibensko-kninske županije – Odjela školske medicine, škola, roditelja, udruga koje rade s djecom te Udruge osoba s invaliditetom „Sveti Bartolomej” Knin.

3.2.1 Dostupnost zdravstvene skrbi za djecu

Djeca u Gradu Kninu dostupna je zdravstvena skrb kroz sustav primarne zdravstvene zaštite i bolničke skrbi. Dom zdravlja Šibensko-kninske županije dostupnost zdravstvene zaštite djeci procjenjuje dobrom, ali ističe da nema dovoljan broj pedijatarâ za potrebe područja Knina. Prema odgovoru Doma zdravlja, na natječaj za pedijatra nije bilo prijava, a pedijatrijsku skrb trenutačno pruža pedijatrica u mirovini. Osiguravanje kontinuiteta pedijatrijske skrbi stoga je jedno od važnih pitanja zdravstvene zaštite djece u Gradu Kninu.

Opća i veteranska bolnica „Hrvatski ponos” Knin navodi izazove u zbrinjavanju zdravstvenih stanja djece koja zahtijevaju skrb na razini primarne pedijatrijske zaštite te hitnih stanja iz područja drugih specijalnosti, osobito otorinolaringologije i oftalmologije. Kao važne izazove ističe zbrinjavanje neonatoloških slučajeva, zdravstvenih stanja za koja nisu dostupne pojedine specijalnosti te stariju dijagnostičku opremu u specijalističkim ambulantama. Bolnica također navodi neadekvatnu prostornu uređenost hitne pedijatrijske ambulante i nedovoljan broj pedijatrijskih medicinskih tehničara.

Roditelji u otvorenim odgovorima ukazuju na izazove povezane s dostupnošću pojedinih specijalističkih pregleda, dijagnostike i terapija za djecu. Posebnu pozornost potrebno je posvetiti pravodobnoj dostupnosti usluga za djecu s kroničnim bolestima, razvojnim teškoćama i složenijim zdravstvenim potrebama.

Odgovori zdravstvenih ustanova upućuju na potrebu jačanja koordinacije između različitih razina zdravstvenog sustava. Dom zdravlja navodi potrebu za boljom koordinacijom s Hrvatskim zavodom za socijalni rad, a Zavod za javno zdravstvo ističe potrebu za boljom suradnjom na svim razinama.

3.2.2 Preventivna zdravstvena zaštita i zdrav stil života

U Gradu Kninu provode se aktivnosti usmjerene na promicanje zdravih životnih navika djece. Dom zdravlja procjenjuje procijepljenost djece na području Knina vrlo

dobrom te navodi da u posljednjih pet godina nije uočen pad procijepljenosti. Kao najčešći razlog izostanka cijepljenja navodi se nepovjerenje roditelja, zbog čega Dom zdravlja preporučuje javno osvještavanje putem medija i drugih dostupnih kanala informiranja.

Zavod za javno zdravstvo Šibensko-kninske županije – Odjel školske medicine provodi preventivne programe za djecu i mlade u području cijepljenja, spolnog zdravlja i mentalnog zdravlja. Škole također provode različite aktivnosti povezane sa zdravljem, prevencijom i razvojem životnih vještina.

Daljnji razvoj preventivne zdravstvene zaštite treba biti usmjeren na kontinuirane aktivnosti prilagođene različitim dobnim skupinama djece, pravodobno informiranje roditelja te povezanost zdravstvenih ustanova, škola, vrtića i udruga.

3.2.3 Zdravstveni izazovi i prepoznate potrebe

Zdravstvene ustanove, škole i roditelji prepoznaju više područja koja zahtijevaju dodatnu pažnju i preventivno djelovanje. Opća i veteranska bolnica „Hrvatski ponos” Knin kao zdravstvene probleme djece izdvaja debljinu i akutna respiratorna stanja. Dom zdravlja kao najčešće zdravstvene probleme djece navodi respiratorne bolesti, razvojna odstupanja i mentalno zdravlje. Zavod za javno zdravstvo navodi da nije zamijetio porast pojedinih zdravstvenih problema, ali kao ključne zdravstvene izazove djece izdvaja mentalno zdravlje, pretilost i kronične bolesti.

U otvorenim odgovorima roditelji ističu zabrinutost zbog sjedilačkog načina života, manjka tjelesne aktivnosti, vremena provedenog pred ekranima i kvalitete školske prehrane. Škole također prepoznaju važnost zdravih prehrambenih navika i tjelesne aktivnosti djece. Ovi nalazi potvrđuju potrebu za povezivanjem zdravstvenog odgoja, dostupnih sportskih i rekreativnih programa te promicanja uravnotežene prehrane.

3.2.4 Mentalno i emocionalno zdravlje djece

Mentalno i emocionalno zdravlje djece i mladih prepoznaje se kao jedno od prioritarnih područja u ovom strateškom razdoblju. Zavod za javno zdravstvo – Odjel školske medicine kao najčešće izazove navodi anksioznost, stres i pritisak, probleme u ponašanju, teškoće u učenju, obiteljske probleme i socijalnu izolaciju. Kao mjeru za unaprjeđenje mentalnog zdravlja djece i mladih Zavod ističe bolju dostupnost stručnjaka za mentalno zdravlje.

Dom zdravlja dostupnost podrške mentalnom zdravlju djece procjenjuje djelomičnom, a kao najčešći izazov navodi digitalne ovisnosti. Osnovne škole provode programe povezane s mentalnim zdravljem i razvojem životnih vještina. OŠ Domovinske zahvalnosti provodi program „Mentalno zdravlje djece i praktičara” u suradnji s Pučkim otvorenim učilištem „Korak po korak”, predavanja za roditelje i Trening životnih vještina za učenike od 3. do 7. razreda. OŠ dr. Franje Tuđmana provodi Abecedu prevencije i Trening životnih vještina, s temama razvoja pozitivne slike o sebi, prepoznavanja emocija, nošenja sa stresom i rješavanja sukoba.

Roditelji u otvorenim odgovorima ističu potrebu za većim fokusom na mentalno zdravlje djece. Udruge također upozoravaju na izazove povezane s koncentracijom, korištenjem digitalnih tehnologija i razvojem socijalnih vještina. Važno je nastaviti razvijati dostupne oblike savjetovanja, preventivnog rada i podrške djeci, roditeljima i odgojno-obrazovnim djelatnicima.

3.2.5 Djeca s teškoćama u razvoju i kroničnim zdravstvenim stanjima

Djeca s teškoćama u razvoju i kroničnim zdravstvenim stanjima trebaju koordiniranu, pravodobnu i dugoročnu podršku zdravstvenog, obrazovnog i socijalnog sustava. Udruga osoba s invaliditetom „Sveti Bartolomej” Knin ima 450 korisnika ukupno, a u njezine aktivnosti uključeno je 76 djece i mladih u dobi od 0 do 18 godina. Udruga zapošljava 93 osobe i u rad uključuje 19 volontera.

Udruga pruža osobnu asistenciju, poludnevni boravak, pomoć u kući, aktivnosti slobodnog vremena, logopedске i defektološke usluge, savjetovanje i podršku obitelji te pomoć u prijevozu. Udruga kao važan problem ističe rano otkrivanje teškoća, ograničenja povezana s nedostatkom stručnog kadra, liste čekanja za pojedine usluge i ograničene financijske kapacitete za proširenje usluga. Kao prioritet za razdoblje 2026.–2028. navodi razvoj rane intervencije kao socijalne usluge.

Dom zdravlja procjenjuje da je sustav rane detekcije i upućivanja djece djelomično učinkovit, a najvećim izazovima smatra nedostatak stručnjaka i prijevoz. Udruga „Sveti Bartolomej” preporučuje izdašnije financiranje usluga za djecu i mlade s invaliditetom i njihove obitelji, veće uključivanje djece s teškoćama u vrtićke programe, osiguravanje asistenata, uklanjanje infrastrukturnih prepreka i prilagođavanje prostora.

3.2.6 Zdravstvena edukacija i informiranost djece i roditelja

Škole, knjižnica i pojedine udruge sudjeluju u provedbi edukativnih aktivnosti povezanih sa zdravljem djece. Teme obuhvaćaju pravilnu prehranu, higijenu, pubertet, mentalno zdravlje, sigurnost i prevenciju rizičnih ponašanja. Takve aktivnosti važne su za razvoj zdravstvene pismenosti djece i pravodobno prepoznavanje potreba za podrškom.

Roditelji ističu potrebu za većom dostupnošću informacija o zdravstvenim pravima djece, dostupnim uslugama i mogućnostima podrške u lokalnoj zajednici. Sustavno i jasno informiranje roditelja, uz suradnju zdravstvenih ustanova, škola, vrtića i udruga, može pridonijeti pravodobnom korištenju usluga i boljoj podršci obiteljima.

3.2.7 Perspektiva roditelja: Zdravlja i dobrobit djece

Odgovori 85 roditelja pružaju uvid u svakodnevno iskustvo djece i obitelji u Gradu Kninu. Kada je riječ o općoj dobrobiti djece, 30 roditelja (35 %) procjenjuje dobrobit

svojem djeteta vrlo dobrom, 23 roditelja (27 %) dobrom, a 29 roditelja (34 %) uglavnom dobrom, uz povremene izazove. Tri roditelja (4 %) navode da nailaze na određene poteškoće.

U slobodnim odgovorima roditelji ističu potrebu za većim ulaganjem u mentalno zdravlje djece, kvalitetniju školsku prehranu, bolje higijenske uvjete u školama, više aktivnosti bez ekrana te dostupne prostore i sadržaje za tjelesnu aktivnost. Roditelji također često navode bazen kao poželjan sadržaj za rekreaciju djece i razvoj plivačkih vještina.

3.2.8 Ključne potrebe i prioriteti u području zdravlja djece

Na temelju prikupljenih podataka prepoznati su sljedeći ključni izazovi i potrebe:

1. Osiguravanje kontinuiteta pedijatrijske skrbi kroz rješavanje kadrovskog pitanja pedijatara i suradnju svih nadležnih dionika.
2. Jačanje mentalnog zdravlja djece i mladih kroz dostupne, kontinuirane i koordinirane programe podrške te bolju dostupnost stručnjaka.
3. Prevencija pretilosti i promicanje zdravih životnih navika kroz zdravstveni odgoj, zdravu prehranu, tjelesnu aktivnost i smanjenje sjedilačkog načina života.
4. Razvoj preventivnih programa u području cijepljenja, mentalnog zdravlja, spolnog zdravlja, prevencije ovisnosti i drugih rizičnih ponašanja.
5. Podrška djeci s teškoćama u razvoju i kroničnim zdravstvenim stanjima kroz jačanje rane intervencije, dostupnosti stručnjaka, podrške obiteljima, prijevoza i uključivih usluga.
6. Jačanje koordinacije zdravstvenih, obrazovnih i socijalnih ustanova radi pravodobnog prepoznavanja potreba i pružanja podrške djeci i obiteljima.
7. Razvoj uvjeta za tjelesnu aktivnost i rekreativne programe djece, uključujući mogućnost razvoja plivačkih sadržaja u skladu s prostornim i financijskim mogućnostima Grada.

3.2.9 Zaključak poglavlja

Analiza stanja pokazuje da djeca u Gradu Kninu imaju dostupnu osnovnu zdravstvenu skrb i preventivne programe, ali postoje područja koja zahtijevaju dodatno i koordinirano djelovanje. Kontinuitet pedijatrijske skrbi, dostupnost stručnjaka za mentalno zdravlje, podrška djeci s teškoćama u razvoju i kroničnim stanjima, prevencija pretilosti i promicanje zdravih životnih navika te bolja povezanost zdravstvenih, obrazovnih i socijalnih ustanova ključna su područja za razdoblje 2026.–2028.

Provedbom mjera Strategije potrebno je osnažiti prevenciju, pravodobno informiranje roditelja, dostupnost stručne podrške i međuresornu suradnju, kako bi svako dijete u

Gradu Kninu imalo mogućnost zdravog razvoja i pravodobne podrške kada mu je ona potrebna.

Izvor: odgovori Opće i veteranske bolnice „Hrvatski ponos” Knin, Doma zdravlja Šibensko-kninske županije, Zavoda za javno zdravstvo Šibensko-kninske županije – Odjela školske medicine, osnovnih škola, roditelja, udruga i Udruga osoba s invaliditetom „Sveti Bartolomej” Knin, prikupljeni za potrebe izrade Strategije tijekom 2025. godine.

3.3 Odgoj i obrazovanje: Između dostupnosti i potreba

Sustav odgoja i obrazovanja na području Grada Knina obuhvaća predškolski odgoj, osnovnoškolsko i srednjoškolsko obrazovanje, Područnu školu u Kninu Osnovne glazbene škole „Krsto Odak” Drniš, Narodnu knjižnicu Knin te programe udruga koje djeluju u području obrazovanja, kulture, sporta i podrške djeci i mladima.

Grad Knin osnivač je Dječjeg vrtića Cvrčak, dok su osnovne i srednje škole te Osnovna glazbena škola „Krsto Odak” Drniš u osnivačkoj nadležnosti Šibensko-kninske županije. Grad Knin kroz svoje ovlasti i proračunske programe sudjeluje u stvaranju uvjeta za dostupnost i unaprjeđenje odgojno-obrazovnih sadržaja za djecu i mlade.

Analiza stanja temelji se na odgovorima 85 roditelja, Dječjeg vrtića Cvrčak, dviju osnovnih škola, dviju srednjih škola, Područne škole u Kninu Osnovne glazbene škole „Krsto Odak” Drniš, Narodne knjižnice Knin, 12 udruga civilnog društva i drugih dionika uključenih u prikupljanje podataka za potrebe Strategije.

3.3.1 Predškolski odgoj i obrazovanje

Dječji vrtić Cvrčak središnji je pružatelj predškolskog odgoja na području Grada Knina. Djeluje na matičnoj lokaciji u Ulici Jelenina 3 te u šest područnih objekata: Radost, Ciciban, Visibaba, Maslačak, Tratinčica i Sunce u Biskupiji. Time se predškolski odgoj osigurava djeci iz grada i Biskupije.

U pedagoškoj godini 2025./2026. u vrtić je upisano 320 djece, organiziranih u 17 odgojno-obrazovnih skupina. Vrtić provodi redovni desetosatni program, program predškole i program za djecu s teškoćama u razvoju. Na listi čekanja za upis evidentirano je 44 djece, što upućuje na potrebu daljnjeg planiranja prostornih i organizacijskih kapaciteta predškolskog odgoja.

Vrtić zapošljava 30 odgojitelja. Ustanova navodi da raspoloživi broj odgojitelja nije dostatan u odnosu na potrebe djece i propisane standarde, a ključnu poteškoću predstavlja nedostatak stručnog kadra na tržištu rada. Stručnu podršku pružaju pedagog, logoped i zdravstveni voditelj, dok su kao dodatno potrebni stručni profili istaknuti psiholog i edukacijski rehabilitator. Ustanova prepoznaje povećane potrebe djece za podrškom u području emocionalne zrelosti i samoregulacije emocija.

U vrtić je uključeno 12 djece s teškoćama u razvoju, koja koriste podršku stručnih suradnika ili pomoćnika u radu. Evidentirano je i sedam djece u socijalno osjetljivim okolnostima. Ovi podaci potvrđuju važnost kontinuiranog razvoja stručne i inkluzivne podrške u najranijoj dobi.

Prostorni uvjeti vrtića ocijenjeni su zadovoljavajućima u odnosu na propisane standarde, a na raspolaganju je sedam dobro opremljenih i očuvanih vanjskih igrališta. Sigurnost pristupnih putova i prometa oko vrtića procijenjena je djelomično sigurnom. Vrtić surađuje s osnovnim školama, Narodnom knjižnicom Knin, Hrvatskim zavodom za socijalni rad, udrugama, Turističkom zajednicom Grada Knina, Policijskom postajom Knin i Javnom vatrogasnom postrojbom Knin.

Kao ključne izazove vrtić ističe nedostatak stručnog kadra, nedostatak prostora i organizaciju inkluzivnog odgoja djece s teškoćama u razvoju. Prioritetne potrebe odnose se na prostor, stručni kadar, financijsku potporu i razvoj dodatnih programa za djecu predškolske dobi.

3.3.2 Osnovnoškolsko obrazovanje

Na području Grada Knina djeluju OŠ Domovinske zahvalnosti i OŠ dr. Franje Tuđmana. U školskoj godini 2025./2026. ove dvije škole pohađa ukupno 856 učenika, od čega OŠ Domovinske zahvalnosti 539, a OŠ dr. Franje Tuđmana 317 učenika. Škole imaju ukupno 57 razrednih odjela.

U obje škole provode se programi podrške učenicima, preventivni programi, izvannastavne aktivnosti i projekti. OŠ Domovinske zahvalnosti navodi 27 izvannastavnih aktivnosti te 42 projekta, programa i događanja u školskoj godini 2025./2026. OŠ dr. Franje Tuđmana provodi kreativne, čitalačke, sportske, tehničke, kulturne i druge izvannastavne aktivnosti.

Škole kao važne izazove u radu s učenicima ističu motivaciju za učenje, razvoj radnih navika i mentalno zdravlje djece. U odgovorima su kao potrebe navedeni zdrava prehrana, sportski i rekreativni sadržaji, uređenje školskih igrališta, podrška mentalnom zdravlju i razvoj sportskoga centra za djecu i mlade.

3.3.3 Djeca s teškoćama u razvoju i dodatne obrazovne potrebe

Prema odgovorima osnovnih škola, u redovni odgojno-obrazovni sustav uključeno je 70 učenika s teškoćama u razvoju: 45 u OŠ Domovinske zahvalnosti i 25 u OŠ dr. Franje Tuđmana. Škole navode različite vrste teškoća, uključujući specifične teškoće učenja, poremećaj iz spektra autizma, ADHD, snižene intelektualne sposobnosti, zdravstvene teškoće te višestruke teškoće.

Učenicima se osiguravaju individualizirani postupci, pomoćnici u nastavi, individualno savjetovanje i drugi oblici podrške. Prema odgovorima škola, 34 učenika imaju pomoćnika u nastavi, a u školama djeluje ukupno 15 pomoćnika u nastavi. Ovi

podaci potvrđuju važnost osiguravanja kontinuirane stručne i organizacijske podrške za učenike s teškoćama u razvoju i njihove obitelji.

Podrška djeci s teškoćama započinje već u predškolskoj dobi. Dječji vrtić Cvrčak uključuje 12 djece s teškoćama u razvoju i navodi potrebu za dodatnim stručnim profilima, posebno psihologom i edukacijskim rehabilitatorom. Povezivanje predškolskog, školskog, zdravstvenog i socijalnog sustava važno je za kontinuitet podrške djeci i obiteljima.

3.3.4 Stručne službe i podrška učenicima

Stručne službe u školama pružaju podršku učenicima s teškoćama u učenju, emocionalnim i ponašajnim izazovima, teškoćama u vršnjačkim odnosima te obiteljskim poteškoćama. U obje osnovne škole provode se programi usmjereni na prevenciju rizičnih ponašanja i jačanje socio-emocionalnih kompetencija učenika.

Među programima koje škole navode nalaze se Osnovni CAP program, Teen CAP, Trening životnih vještina, Sigurno u prometu, Zdrav za 5, Abeceda prevencije, program „Mentalno zdravlje djece i praktičara” te tematski roditeljski sastanci. OŠ Domovinske zahvalnosti navodi da je u individualno savjetovanje uključeno 36 učenika, dok OŠ dr. Franje Tuđmana individualno savjetovanje pruža učenicima prema potrebi.

Roditeljski upitnik pokazuje da je 49 % roditelja zadovoljno podrškom koju škola pruža njihovu djetetu, 39 % djelomično je zadovoljno, a 12 % roditelja nije zadovoljno. Rezultati upućuju na potrebu daljnjeg razvoja dostupne stručne podrške, preventivnih programa i suradnje s roditeljima.

3.3.5 Izvannastavne aktivnosti i produženi boravak

Izvannastavne i izvanškolske aktivnosti važan su dio razvoja interesa, socijalnih vještina i kvalitetnog provođenja slobodnog vremena djece i mladih. Osnovne škole provode sportske, kreativne, tehničke, kulturne, čitalačke i druge aktivnosti, a dio sadržaja ostvaruje se kroz suradnju s lokalnim udrugama i ustanovama.

Prema roditeljskom upitniku, 68 od 85 roditelja navodi da njihovo dijete sudjeluje u aktivnostima izvan škole, dok 17 roditelja navodi da dijete ne sudjeluje u takvim aktivnostima. U otvorenim odgovorima roditelji ističu potrebu za produženim boravkom, organiziranom pomoći u učenju, dostupnijim sportskim sadržajima te kreativnim i umjetničkim radionicama.

Razvoj dostupnih izvannastavnih i izvanškolskih aktivnosti, uz programe podrške učenju, može dodatno pridonijeti uključivanju djece, podršci obiteljima i razvoju jednakih mogućnosti za djecu različitih potreba i interesa.

3.3.6 Srednjoškolsko obrazovanje

Na području Grada Knina djeluju Srednja škola Lovre Montija i Srednja strukovna škola kralja Zvonimira Knin. U školskoj godini 2025./2026. ove dvije škole pohađa ukupno 439 učenika u 31 razrednom odjelu. Srednja škola Lovre Montija ima 219, a Srednja strukovna škola kralja Zvonimira Knin 220 učenika.

Škole prepoznaju potrebu za pedagoškom i psihološkom podrškom, radom s učenicima s teškoćama u razvoju, jačanjem motivacije i radnih navika te razvojem preventivnih programa. U odgovorima se navode potrebe za dodatnim stručnim suradnicima, suvremenijom digitalnom opremom i alatima, karijernim usmjeravanjem, mentorstvom lokalnih poduzetnika za strukovna zanimanja te edukacijama o zdravim životnim navikama.

Srednje škole provode dramske, sportske, volonterske i inovatorske aktivnosti te surađuju s vanjskim dionicima kroz školske preventivne programe, projekte i aktivnosti lokalnih udruga. Podrška učenicima u riziku od ranog napuštanja obrazovanja i razvoj karijernog usmjeravanja važni su elementi daljnjeg unaprjeđenja srednjoškolskog obrazovanja u gradu.

3.3.7 Glazbeno obrazovanje

Područna škola u Kninu Osnovne glazbene škole „Krsto Odak” Drniš pohađa 34 učenika. Učenicima su u Kninu dostupni programi klavira, gitare, violine, harmonike i klarineta, pri čemu su klavir i gitara najčešći izbor. Škola surađuje s obje osnovne škole kroz motivacijske koncerte te sudjeluje u prigodnim kulturnim programima i manifestacijama u gradu.

Glazbena škola navodi da se nastava odvija u podrumskom prostoru Veleučilišta koji je vlažan i nema vlastiti sanitarni čvor. Kao ključnu potrebu ističe osiguravanje primjerenog prostora za rad te nabavu klavira za koncertne nastupe učenika i gostujućih umjetnika. Rješavanje prostornog pitanja važno je za kvalitetu i daljnju dostupnost glazbenog obrazovanja djeci u Kninu.

3.3.8 Narodna knjižnica – uloga u odgoju i obrazovanju djece

Narodna knjižnica Knin važan je prostor učenja, čitanja, kreativnosti i druženja djece i mladih. Knjižnica ima 1.038 članova, od kojih je 229 članova u dobi do 14 godina, a 48 članova u dobi od 15 do 18 godina. U radu s djecom sudjeluju četiri zaposlenika.

Knjižnica provodi približno 30 programa za djecu, a najveći odaziv bilježe kreativne radionice. Djeca sudjeluju u pričaonicama, kreativnim radionicama, posjetima i programima poticanja čitanja. Knjižnica surađuje sa školama, vrtićem i lokalnim udrugama te raspolaže sa šest računala dostupnih djeci. Digitalna, informacijska i medijska pismenost razvijaju se kroz svakodnevni rad i opremu nabavljenu u okviru projekta „Razvoj digitalne, informatičke i medijske pismenosti u Kninu”.

Kao najveće izazove knjižnica navodi poticanje čitanja i održavanje fokusa djece u digitalnom dobu, prilagodbu različitim dobnim, razvojnim i kulturnim potrebama korisnika te prostorne i tehničke uvjete rada. Knjižnica navodi da trenutačno nema kapaciteta za pokretanje dodatnih programa uz postojeći opseg aktivnosti.

3.3.9 Uloga udruga i izvannastavnih programa

Dvanaest udruga koje su dostavile odgovore na upitnik provodi programe za djecu i mlade u područjima obrazovanja, znanosti, kulture, umjetnosti, sporta, volontiranja, ekologije i socijalne uključenosti. Među njima su kreativne i glazbene radionice, sportski programi, volonterske aktivnosti, STEM sadržaji, ekološke radionice i programi podrške djeci s teškoćama u razvoju.

Udruge u odgovorima ističu važnost dostupnog prostora za rad s djecom, stabilnijeg financiranja i kontinuiteta programa. Njihovo djelovanje nadopunjuje rad odgojno-obrazovnih ustanova i pridonosi većoj raznolikosti sadržaja za djecu i mlade u lokalnoj zajednici.

3.3.10 Perspektiva roditelja: Između zadovoljstva i potreba

Odgovori 85 roditelja pružaju vrijedan uvid u svakodnevno iskustvo djece i obitelji te ukazuju na područja u kojima je potrebno dodatno razvijati odgojno-obrazovnu podršku i sadržaje za djecu i mlade.

Zadovoljstvo podrškom škole

Prema odgovorima roditelja, 49 % roditelja zadovoljno je podrškom koju škola pruža njihovu djetetu, 39 % djelomično je zadovoljno, a 12 % roditelja nije zadovoljno. Ovi rezultati potvrđuju da roditelji prepoznaju rad škola, ali istodobno ukazuju na potrebu daljnjeg razvoja dostupne stručne podrške učenicima, preventivnih programa i suradnje s roditeljima.

Potrebe djece i obitelji

U otvorenim odgovorima roditelji ističu potrebu za raznolikim i dostupnim sadržajima za kvalitetno provođenje slobodnog vremena djece. Među najčešće navedenim potrebama su sportski i rekreativni sadržaji, uključujući bazen, sportske dvorane i terene, kulturni i kreativni programi poput kina, kazališnih predstava i radionica, kao i sigurni i strukturirani prostori za druženje djece i mladih.

Roditelji također navode potrebu za organiziranom pomoći u učenju i repeticijskim ključnim predmetima te za produženim boravkom i drugim oblicima podrške djeci nakon nastave. Takvi sadržaji mogu pridonijeti lakšem usklađivanju obiteljskih i radnih obveza te kvalitetnijoj podršci djeci u učenju i razvoju.

U otvorenim odgovorima roditelji ukazuju i na važnost dostupnosti sadržaja djeci iz obitelji slabijega socioekonomskog statusa, djeci koja žive izvan užega gradskog

središta te djeci s teškoćama u razvoju ili posebnim obrazovnim potrebama. Razvoj sadržaja potrebno je planirati tako da budu dostupni i prilagođeni različitim potrebama djece i obitelji.

3.3.11 Ključne potrebe i izazovi u području odgoja i obrazovanja

Na temelju odgovora roditelja, odgojno-obrazovnih ustanova i udruga prepoznato je nekoliko međusobno povezanih potreba i izazova u području odgoja i obrazovanja.

Jačanje inkluzivnog odgoja i obrazovanja

Djeca s teškoćama u razvoju, učenici s posebnim obrazovnim potrebama i djeca u riziku od školskog neuspjeha trebaju stabilan i dugoročno održiv sustav podrške. U osnovnim školama evidentirano je 70 učenika s teškoćama u razvoju, a Dječji vrtić Cvrčak uključuje 12 djece s teškoćama u razvoju. Potrebno je osiguravati kontinuitet pomoći u nastavi, stručne podrške i suradnje odgojno-obrazovnog, zdravstvenog i socijalnog sustava.

Posebno je važno jačati dostupnost stručnjaka, uključujući logopede, psihologe i edukacijske rehabilitatore, te razvijati podršku u ranoj i predškolskoj dobi. Pravodobna podrška pridonosi kvalitetnijem uključivanju djece u odgojno-obrazovni sustav i njihovu punom sudjelovanju u životu zajednice.

Razvoj i unaprjeđenje infrastrukturnih kapaciteta

Potrebna su daljnja ulaganja u prostorne i infrastrukturne uvjete odgojno-obrazovnih ustanova. U predškolskom odgoju, 44 djece evidentirano je na listi čekanja Dječjeg vrtića Cvrčak, što ukazuje na potrebu daljnjeg planiranja kapaciteta predškolskog odgoja, prostora i stručnog kadra.

Važno razvojno pitanje predstavlja i prostorni smještaj Područne škole u Kninu Osnovne glazbene škole „Krstodak” Drniš. Ustanova navodi potrebu osiguravanja primjerenog prostora za izvođenje nastave i nabavu klavira za koncertne nastupe učenika. Daljnje unaprjeđenje školskih igrališta, sportskih prostora i uvjeta rada ustanova također je važno za kvalitetu odgojno-obrazovnog procesa i slobodnog vremena djece.

Širenje izvannastavnih i izvanškolskih sadržaja

Izvannastavne i izvanškolske aktivnosti važne su za razvoj interesa, socijalnih vještina, kreativnosti i zdravih životnih navika djece i mladih. U roditeljskom upitniku 68 od 85 roditelja navodi da njihovo dijete sudjeluje u aktivnostima izvan škole, dok 17 roditelja navodi da dijete ne sudjeluje u takvim aktivnostima. Ovaj nalaz potvrđuje potrebu razvoja dostupnih sadržaja koji mogu odgovoriti na različite interese i okolnosti djece i obitelji.

Potrebno je nastaviti razvijati programe sporta, kulture, umjetnosti, znanosti, STEM-a i digitalnih vještina te programe podrške učenju, mentorstva i kvalitetnog provođenja

slobodnog vremena. Posebnu pozornost potrebno je usmjeriti na dostupnost sadržaja djeci kojoj su zbog financijskih, prostornih, organizacijskih ili razvojnih okolnosti mogućnosti uključivanja ograničene.

Podrška mentalnom i emocionalnom zdravlju djece i mladih

Škole, roditelji i udruge prepoznaju izazove povezane s emocionalnim teškoćama, anksioznošću, problemima koncentracije, motivacijom za učenje i socijalnim odnosima djece i mladih. Ovi nalazi upućuju na potrebu daljnjeg razvoja preventivnih programa, jačanja emocionalne pismenosti, savjetodavne podrške i stručnih kapaciteta u školama i lokalnoj zajednici.

Važnu ulogu imaju programi koji razvijaju socio-emocionalne vještine, nenasilnu komunikaciju, sposobnost suočavanja sa stresom i podršku roditeljima. Takve aktivnosti potrebno je planirati kontinuirano i prilagoditi različitim dobnim skupinama djece i mladih.

Sustavnija međusektorska suradnja

Škole, vrtić, knjižnica, udruge i druge ustanove već surađuju kroz radionice, projekte, posjete i različite programe za djecu. Daljnjim jačanjem koordiniranog planiranja, razmjene informacija i zajedničke provedbe aktivnosti može se učinkovitije koristiti postojeće resurse i razvijati sadržaje koji odgovaraju potrebama djece i obitelji.

Sustavnija suradnja važna je i za pravodobno prepoznavanje potreba djece s teškoćama, djece iz ranjivih obitelji, djece s teškoćama u učenju i djece koja nisu uključena u izvanškolske aktivnosti. Grad Knin, odgojno-obrazovne ustanove, zdravstveni i socijalni sustav te organizacije civilnog društva trebaju zajednički pridonositi razvoju dostupne i uključive podrške djeci i mladima.

3.3.12 Zaključak poglavlja

Područje odgoja i obrazovanja u Gradu Kninu obilježeno je radom odgojno-obrazovnih ustanova, knjižnice, udruga i drugih dionika koji djeci i mladima pružaju različite mogućnosti učenja, razvoja i sudjelovanja u zajednici. Prikupljeni podaci potvrđuju važnost daljnjeg razvoja predškolskih kapaciteta, stručne i inkluzivne podrške, dostupnih izvannastavnih i izvanškolskih sadržaja te odgovarajućih prostornih uvjeta za rad ustanova.

Posebnu pozornost potrebno je usmjeriti na osiguravanje jednakih mogućnosti za svako dijete, neovisno o njegovim razvojnim potrebama, obiteljskim okolnostima ili mjestu stanovanja. Provedba mjera ove Strategije treba pridonijeti dostupnosti kvalitetnog i uključivog odgoja i obrazovanja, jačanju podrške obiteljima te stvaranju poticajnog okruženja za djecu i mlade u Gradu Kninu.

Izvor: odgovori roditelja, Dječjeg vrtića Cvrčak, osnovnih i srednjih škola, Područne škole u Kninu Osnovne glazbene škole „Krstu Odak” Drniš, Narodne knjižnice Knin i udruge prikupljeni za potrebe izrade Strategije tijekom 2025. godine.

3.4 Kultura, sport i slobodno vrijeme

Kultura, sport i kvalitetno provođenje slobodnog vremena imaju važnu ulogu u cjelovitom razvoju djece i mladih. Oni pridonose razvoju kreativnosti, socijalnih vještina, zdravih životnih navika, osjećaja pripadnosti zajednici i emocionalne dobrobiti. Na području Grada Knina djeluju ustanove, sportski klubovi, udruge i organizacije koje djeci omogućuju sudjelovanje u kulturnim, sportskim, edukativnim i slobodnovremenskim aktivnostima.

Analiza se temelji na odgovorima Narodne knjižnice Knin, Pučkog otvorenog učilišta Knin, Turističke zajednice Grada Knina, Područne škole u Kninu Osnovne glazbene škole „Krsto Odak” Drniš, Zajednice sportova Grada Knina, škola, vrtića, udruga, Dječjeg gradskog vijeća i 85 roditelja. Prikupljeni podaci pokazuju da Grad Knin ima vrijedne resurse i aktivne dionike, uz potrebu daljnjeg razvoja dostupnih, kontinuiranih i djeci prilagođenih sadržaja.

3.4.1 Kulturna ponuda i i sudjelovanje djece u kulturnim aktivnostima

Narodna knjižnica Knin kontinuirano provodi programe za djecu različite dobi. Knjižnica ima 1.038 članova, od kojih je 229 djece u dobi od 0 do 14 godina i 48 mladih u dobi od 15 do 18 godina. U radu s djecom sudjeluju četiri zaposlenika, a prosječan broj djece po programu iznosi 15. Kreativne radionice bilježe najveći odaziv djece.

Knjižnica surađuje s vrtićem i školama kroz posjete, kreativne radionice i pričaonice te s udrugama kroz različite aktivnosti. Suradnja s udrugom Atribut uključuje glazbene projekte, s udrugom Porta projekt Zidne novine, a povremena se suradnja ostvaruje i s Udrugom osoba s invaliditetom „Sveti Bartolomej”, Ekološkom udrugom Krka i udrugom Čarobni svijet. Knjižnica raspolaže sa šest računala dostupnih djeci te razvija digitalnu, informacijsku i medijsku pismenost kroz opremu nabavljenu u okviru projekta „Razvoj digitalne, informatičke i medijske pismenosti u Kninu”.

Kao izazove u radu s djecom Knjižnica navodi poticanje čitanja i fokusiranosti u digitalnom dobu, prilagodbu različitim dobnim, razvojnim i kulturnim potrebama korisnika te prostorna ograničenja i nedostatak interesa za pojedine programe. Knjižnica trenutačno provodi oko 30 programa za djecu i navodi da nema kapaciteta za dodatne programe bez povećanja prostora i opreme.

Pučko otvoreno učilište Knin i Turistička zajednica Grada Knina također sudjeluju u organizaciji kulturnih, edukativnih i kreativnih aktivnosti. U odgovorima na upitnik procijenili su godišnje uključivanje približno 40, odnosno 500 djece u različite aktivnosti. Kao izazove ističu potrebu boljeg motiviranja roditelja za uključivanje djece u kvalitetne kulturne sadržaje i utjecaj prekomjernog korištenja ekrana. Preporučuju razvoj kulturnog centra, kazališnih i lutkarskih programa, kino-programa, interaktivnih radionica i veće uključivanje stručnog kadra u planiranje kulturnih sadržaja za djecu i mlade.

Roditelji u otvorenim odgovorima navode potrebu za raznovrsnijim kulturnim sadržajima za djecu, posebno kino-programima, kazališnim i lutkarskim predstavama, kreativnim radionicama, plesnim i filmskim sadržajima te događanjima prilagođenima različitim dobnim skupinama.

3.4.2 Glazbeno i umjetničko obrazovanje

Područna škola u Kninu Osnovne glazbene škole „Krstodak” Drniš važan je dio formalne glazbene i kulturne ponude za djecu. U školskoj godini 2025./2026. pohađa je 34 učenika. Najčešće se upisuju klavir i gitara, a u Područnoj školi u Kninu dostupni su i violina, harmonika i klarinet. Programi flaute i saksofona dostupni su u matičnoj školi u Drnišu.

Područna škola surađuje s OŠ Domovinske zahvalnosti i OŠ dr. Franje Tuđmana kroz godišnje motivacijske koncerte za učenike. Učenici redovito sudjeluju u prigodnim programima i manifestacijama ustanova u kulturi Grada Knina.

Kao najvažniji izazov Glazbena škola ističe prostorne uvjete. Nastava se odvija u podrumu Veleučilišta koji je vlažan, a škola nema vlastiti sanitarni čvor. Škola preporučuje osiguravanje prikladnijeg prostora za nastavu te nabavu klavira za koncerte učenika i gostujućih umjetnika. U školskoj godini 2025./2026. upisana su tri nova učenika, u usporedbi s 11 učenika upisanih u prethodnoj školskoj godini; škola navodi da nije moguće sa sigurnošću utvrditi razloge promjene broja upisanih učenika.

Uz formalno glazbeno obrazovanje, udruge razvijaju i neformalne glazbene i umjetničke programe. Udruga kreativnog alternativnog razvoja kulture Atribut provodi projekt „Od svirke do publike”, kroz koji djeca osnovnoškolske dobi uče pjevati i svirati gitaru, klavijature i bubnjeve. Udruga Porta provodi projekt „Muzej za djecu”, edukativne radionice iz područja umjetnosti, te projekt „Zidne novine”, u kojem učenici Srednje škole „Lovro Monti” Knin istražuju i predstavljaju kulturnu baštinu i sjećanja na život u Kninu.

3.4.3 Sportska infrastruktura i dostupnost sportskih aktivnosti

Sport je jedno od područja u kojima djeca pokazuju izražen interes. U roditeljskom upitniku 68 od 85 roditelja navelo je da njihovo dijete sudjeluje u aktivnostima izvan škole, a među najčešće navedenim aktivnostima su nogomet, atletika, rukomet, odbojka, taekwondo, jahanje i druge sportske aktivnosti.

Prema odgovoru Zajednice sportova Grada Knina, pod njezinim okriljem djeluje 20 sportskih klubova i udruga, od kojih je 15 aktivno u redovitom provođenju treninga i natjecanja, a 10 aktivno radi s djecom i mladima u dobi od 0 do 18 godina. Zajednica sportova procjenjuje da je u sportske aktivnosti u Kninu uključeno oko 500 djece i mladih, pri čemu je uključenost najveća među učenicima od 1. do 4. te od 5. do 8. razreda osnovne škole. Trend broja klubova u posljednje tri godine Zajednica sportova procjenjuje stabilnim.

Organizirano se provode nogomet, futsal, rukomet, taekwondo, košarka, odbojka, atletika, boks, sjedeća odbojka i drugi sportovi. Zajednica sportova smatra da djeca u Kninu imaju dovoljan izbor sportova, dok u roditeljskim odgovorima i odgovorima udruga postoje prijedlozi za dodatne sportske sadržaje, bolju dostupnost aktivnosti i smanjenje financijskih prepreka za obitelji. Ti različiti nalazi upućuju na potrebu kontinuiranog praćenja dostupnosti sportskih programa prema dobi djece, interesima obitelji i mogućnostima uključivanja svih skupina djece.

Zajednica sportova koristi dvoranu Srednje škole Lovre Montija, dvoranu OŠ Domovinske zahvalnosti, dvoranu Zajednice sportova Grada Knina, nogometno igralište Dinara i igralište za mali nogomet ispred Zajednice. Stanje sportskih objekata ocijenjeno je zadovoljavajućim, bez iskazanog nedostatka termina za treninge djece ili prostornih i infrastrukturnih nedostataka koji bi ograničavali razvoj sporta.

Istodobno, pojedini sportski klubovi i roditelji navode konkretne potrebe povezane s održavanjem i razvojem sportske infrastrukture, dostupnošću opreme, financiranjem putovanja na natjecanja, organizacijom termina treninga i troškovima članarina. Atletski klub Knin provodi atletski vrtić za djecu od 3 do 6 godina i atletsku školu za djecu od 7 do 14 godina te ističe potrebu za održavanjem atletske infrastrukture i izgradnjom atletske dvorane. Konjički klub provodi aktivnosti i terapije pomoću konja za djecu s teškoćama u razvoju, uz školu rekreativnog i amaterskog jahanja.

U području sporta za djecu s teškoćama Zajednica sportova navodi postojanje prilagođenih programa te kao primjere ističe Paraodbojkaški klub „Knin 95” i bocciu Knin. Kao najveće prepreke uključivanju djece s teškoćama navodi nedostatak stručnog kadra, nedostatak opreme i financijske prepreke. Zajednica navodi da sportski klubovi trenutačno ne surađuju s udrugama koje rade s djecom s invaliditetom, što otvara prostor za razvoj novih partnerstava i uključivih sportskih programa.

Kao najveće izazove u razvoju sporta za djecu Zajednica sportova ističe financijske barijere za roditelje, odlazak stručnog kadra i slabu prometnu povezanost. Preporučuje subvencioniranje članarina, edukaciju i potporu trenerima te ulaganje u infrastrukturu. Dugoročni cilj koji navodi jest da svako dijete ima priliku baviti se sportom neovisno o financijskom statusu obitelji.

3.4.4 Slobodno vrijeme djece i dostupnost sigurnih prostora

Kvalitetno provođenje slobodnog vremena jedno je od važnih pitanja u odgovorima roditelja, djece, škola i udruga. Roditelji i djeca navode potrebu za dodatnim prostorima za druženje, igru, sport, učenje i kreativne aktivnosti, osobito za stariju djecu i adolescente.

Dječje gradsko vijeće kao prijedloge za unaprjeđenje života djece u Kninu navodi uređenija školska igrališta i dvorane, više sportova, bazen, nogometno igralište, skate park, pomoćni teren, sigurnije i ljepše prostore, edukativno-zabavne sadržaje te prostor za mlade. Roditelji također ističu zatvorenu igraonicu za mlađu djecu, multifunkcionalni prostor za mlade, kino-program, radionice, sportske sadržaje i organizirane aktivnosti tijekom praznika.

Udruge provode radionice i programe za djecu i mlade, ali dio njih ističe ograničenja povezana s nedostatkom vlastitog ili primjereno opremljenog prostora, financijskim ograničenjima i ovisnošću o projektnom financiranju. Udruga ZvoniMir navodi potrebu za opremljenim prostorijama za rad s mladima, a udruga Porta potrebu za prostorom koji bi udruge i drugi dionici mogli koristiti za aktivnosti s djecom. Razvoj multifunkcionalnog prostora za djecu i mlade mogao bi povezati kulturne, edukativne, sportske i preventivne sadržaje.

3.4.5 Uloga udruga i suradnja s obrazovnim sustavom

Udruge civilnog društva imaju važnu ulogu u proširivanju kulturnih, kreativnih, sportskih, edukativnih i slobodnovremenskih mogućnosti za djecu i mlade. Dvanaest udruga koje su dostavile odgovore provodi programe iz područja sporta, glazbe, umjetnosti, fotografije, folklora, ekologije, STEM-a, volonterstva, prevencije nasilja, pomoći u učenju i aktivnosti za djecu s teškoćama u razvoju.

Programi uključuju atletske vrtić i atletske škole, dječje sportske radionice, besplatnu glazbenu edukaciju, škole fotografije, umjetničke radionice, terapije pomoću konja, folklorne aktivnosti, volonterske edukacije, preventivne programe protiv nasilja, ekološke radionice, STEM radionice i programe pomoći u učenju. Udruge surađuju sa školama, vrtićem, knjižnicom, kulturnim ustanovama i drugim organizacijama kroz projekte, radionice, manifestacije i partnerske aktivnosti.

Kao najčešće izazove u radu s djecom udruge navode motiviranje djece za sudjelovanje, održavanje pažnje i koncentracije, slabiji interes dijela starije djece za izvanškolske aktivnosti, nedostatak prostora, financijska ograničenja, nedostatak stručnog kadra i ograničene mogućnosti dugoročnog planiranja programa. Udruge preporučuju osiguravanje odgovarajućih prostora za rad s djecom i mladima, stabilniju financijsku podršku, ulaganje u opremu, kontinuiranu suradnju s Gradom te veću uključenost u planiranje gradskih aktivnosti i projekata.

Škole i vrtić surađuju s lokalnim udrugama i klubovima kroz radionice, projekte, posjete i manifestacije. OŠ dr. Franje Tuđmana navodi suradnju s NK Dinarom, udrugom Čarobni svijet, Ekološkom udrugom Krka, Atletskim klubom i Gimnastičkim klubom. Daljnjim jačanjem partnerstava može se povećati dostupnost kvalitetnih sadržaja za djecu različite dobi i interesa.

3.4.6 Perspektiva roditelja: Kultura, sport i slobodno vrijeme

Roditelji prepoznaju trud škola, udruga i ustanova, ali u otvorenim odgovorima navode potrebu za većim brojem sadržaja i aktivnosti za djecu i mlade. Često se spominju bazen, kino-program, sportski sadržaji, dvorane, igraonice, radionice, kulturna događanja, prostori za druženje, pomoć u učenju i produženi boravak.

Roditelji ističu važnost dostupnosti aktivnosti za djecu različite dobi, uključujući stariju djecu i adolescente. Dio roditelja predlaže sufinanciranje sportskih članarina,

bolje organizirane termine treninga, više radionica i dostupne sadržaje koji ne zahtijevaju dulja putovanja izvan Knina. Ovi prijedlozi važni su za planiranje programa koji će biti dostupni, uključivi i prilagođeni potrebama djece i obitelji.

3.4.7 Ključni izazovi u području kulture, sporta i slobodnog vremena

Na temelju prikupljenih podataka izdvajaju se sljedeći ključni izazovi:

1. Razvoj kulturnih sadržaja za djecu i mlade, uključujući kino-program, kazališne i lutkarske predstave, kreativne radionice i interaktivne sadržaje.
2. Osiguravanje primjerenih prostornih uvjeta za glazbeno obrazovanje, uključujući odgovarajući prostor za rad Područne škole u Kninu i opremu za koncertne aktivnosti.
3. Očuvanje dostupnosti sporta za svu djecu, uz smanjenje financijskih prepreka, potporu trenerima, ulaganje u opremu i razvoj sportskih programa prema interesima djece.
4. Razvoj uključivih sportskih programa i suradnje sportskih klubova s udrugama koje rade s djecom s teškoćama u razvoju i invaliditetom.
5. Razvoj sigurnih i strukturiranih prostora za slobodno vrijeme djece i mladih, uključujući prostore za druženje, učenje, kreativne radionice i sportske aktivnosti.
6. Jačanje kapaciteta udruga kroz odgovarajuće prostore, opremu, stabilniju financijsku podršku i dugoročno planiranje programa.
7. Jačanje suradnje Grada, ustanova, škola, vrtića, sportskih klubova i udruga u planiranju i provedbi programa za djecu i mlade.

3.4.8 Zaključak poglavlja

Kultura, sport i slobodno vrijeme predstavljaju važan razvojni potencijal Grada Knina. Grad raspolaže aktivnim ustanovama, sportskim klubovima i udrugama koje djeci i mladima omogućuju uključivanje u različite kulturne, kreativne, sportske i edukativne aktivnosti. Odgovor Zajednice sportova potvrđuje stabilnu mrežu sportskih klubova i značajnu uključenost djece u organizirani sport, dok odgovori roditelja, djece i udruga ukazuju na potrebu daljnjeg razvoja dostupnih sadržaja, prostora i programa.

Provedbom mjera Strategije potrebno je osnažiti kulturnu i sportsku ponudu, poboljšati uvjete za rad ustanova i udruga, smanjiti financijske prepreke za uključivanje djece te razvijati sigurne i uključive sadržaje za kvalitetno provođenje slobodnog vremena. Posebnu pozornost potrebno je posvetiti djeci s teškoćama u razvoju, starijoj djeci i adolescentima te djeci iz obitelji koje se suočavaju s financijskim ili drugim preprekama za uključivanje u aktivnosti.

Izvor: odgovori Narodne knjižnice Knin, Pučkog otvorenog učilišta Knin, Turističke zajednice Grada Knina, Područne škole u Kninu Osnovne glazbene škole „Krsto

Odak” Drniš, Zajednice sportova Grada Knina, škola, vrtića, udruga, Dječjeg gradskog vijeća i roditelja prikupljeni za potrebe izrade Strategije tijekom 2025. i 2026. godine.

3.5 Socijalna skrb i politike za djecu i obitelj

Sustav socijalne skrbi ima važnu ulogu u zaštiti djece i podršci obiteljima koje se suočavaju sa socijalnim, obiteljskim, zdravstvenim ili razvojnim izazovima. Na području Grada Knina ključnu ulogu ima Hrvatski zavod za socijalni rad – Područni ured Knin, u suradnji s odgojno-obrazovnim ustanovama, zdravstvenim sustavom, udrugama i Gradom Kninom.

Analiza stanja temelji se na odgovorima Hrvatskog zavoda za socijalni rad, Udruge osoba s invaliditetom „Sveti Bartolomej” Knin, škola, roditelja i drugih dionika uključenih u prikupljanje podataka za potrebe Strategije.

3.5.1 Djeca i obitelji u sustavu socijalne skrbi

Prema podacima Hrvatskog zavoda za socijalni rad – Područnog ureda Knin, u protekloj godini evidentirano je 256 djece korisnika sustava socijalne skrbi. Djeca i obitelji uključeni su u sustav podrške zbog različitih životnih okolnosti i potreba koje zahtijevaju stručnu, savjetodavnu ili materijalnu pomoć.

Podaci odgojno-obrazovnih ustanova potvrđuju važnost koordinirane podrške djeci s dodatnim potrebama. OŠ Domovinske zahvalnosti navodi 45 učenika s teškoćama u razvoju, 78 učenika s teškoćama u učenju i 32 učenika s niskim školskim uspjehom. OŠ dr. Franje Tuđmana navodi 25 učenika s teškoćama u razvoju i potrebu za individualnom stručnom podrškom učenicima. Ovi podaci ukazuju na potrebu kontinuirane suradnje obrazovnog i socijalnog sustava u pružanju pravodobne podrške djeci i njihovim obiteljima.

3.5.2 Djeca s teškoćama u razvoju i visokom razinom potreba

Hrvatski zavod za socijalni rad – Područni ured Knin evidentira 79 djece s teškoćama u razvoju. Djeca s teškoćama i njihove obitelji trebaju koordiniranu podršku koja uključuje socijalne, zdravstvene, obrazovne i rehabilitacijske usluge.

Udruga osoba s invaliditetom „Sveti Bartolomej” Knin pruža usluge za ukupno 450 korisnika. U aktivnosti udruge uključeno je 76 djece i mladih u dobi od 0 do 18 godina. Udruga zapošljava 93 osobe i u njezin rad uključeno je 19 volontera. Među uslugama koje udruga provodi su osobna asistencija, poludnevni boravak, pomoć u kući, aktivnosti slobodnog vremena, logopedske i defektološke usluge, savjetovanje i podrška obitelji te pomoć u prijevozu.

Udruga kao važne izazove navodi rano otkrivanje teškoća, ograničenja u dostupnosti stručnog kadra, liste čekanja za pojedine usluge i ograničenja kapaciteta povezana s financiranjem. Kao prioritet za razdoblje 2026.–2028. ističe razvoj rane intervencije kao socijalne usluge, veću dostupnost inkluzivnih sadržaja u zajednici, uklanjanje infrastrukturnih prepreka i stabilnije financiranje programa za djecu i mlade s invaliditetom i njihove obitelji.

Hrvatski zavod za socijalni rad navodi potrebu za dodatnim oblicima pomoći koji trenutačno nisu dostupni u Kninu, posebno uslugom rane intervencije i uslugom psihosocijalnog savjetovanja. Razvoj tih usluga važan je za pravodobnu podršku djeci i obiteljima.

3.5.3 Podrška obiteljima u riziku

Hrvatski zavod za socijalni rad kao oblik podrške koji bi najviše pomogao obiteljima u riziku ističe školu za roditeljstvo. Takvi programi mogu pridonijeti jačanju roditeljskih kompetencija, boljoj komunikaciji u obitelji, ranom prepoznavanju poteškoća i pravodobnom uključivanju stručne podrške.

Roditelji u otvorenim odgovorima navode potrebu za dostupnim aktivnostima za djecu, organiziranom pomoći u učenju i produženim boravkom. Takvi oblici podrške mogu olakšati svakodnevicu obiteljima, osobito kada roditelji usklađuju radne, obiteljske i školske obveze.

Podršku obiteljima potrebno je razvijati kroz dostupne savjetodavne programe, preventivne aktivnosti, podršku roditeljstvu i pravodobno povezivanje s uslugama koje djeci i obiteljima mogu pružiti potrebnu pomoć.

3.5.4 Suradnja i međusektorsko djelovanje

Hrvatski zavod za socijalni rad – Područni ured Knin navodi dobru suradnju s Policijskom postajom, osnovnim školama i Dječjim vrtićem Cvrčak. Takva suradnja predstavlja važnu osnovu za pravodobno prepoznavanje potreba djece, razmjenu informacija u okviru propisa i koordinirano djelovanje u zaštiti djece.

Daljnje jačanje suradnje između socijalne skrbi, odgojno-obrazovnih ustanova, zdravstvenih službi, policije i organizacija civilnog društva važno je za pravodobno usmjeravanje djece i obitelji prema odgovarajućoj podršci. Posebnu pozornost potrebno je posvetiti djeci s teškoćama u razvoju, djeci iz obitelji u riziku, djeci s teškoćama u učenju i djeci kojoj je potrebna stručna ili savjetodavna podrška.

3.5.5 Izazovi u području socijalne skrbi

Hrvatski zavod za socijalni rad kao najveći izazov u zaštiti djece u Kninu ističe kvalitetno provođenje slobodnog vremena djece. Dostupni, sigurni i strukturirani

sadržaji za slobodno vrijeme važni su za dobrobit djece, razvoj socijalnih vještina i uključivanje u zajednicu.

Dodatni izazovi odnose se na dostupnost usluga rane intervencije i psihosocijalnog savjetovanja, osiguravanje stručnog kadra, podršku roditeljstvu, razvoj inkluzivnih sadržaja te uklanjanje prepreka koje djeci s teškoćama u razvoju i invaliditetom otežavaju potpuno sudjelovanje u zajednici.

3.5.6 Ključne potrebe i prioriteti u području socijalne skrbi

Na temelju prikupljenih podataka izdvajaju se sljedeće ključne potrebe i prioriteti:

1. Razvoj lokalno dostupnih usluga rane intervencije za djecu s teškoćama u razvoju i njihove obitelji.
2. Jačanje psihosocijalnog savjetovanja za djecu, mlade i obitelji kojima je potrebna stručna podrška.
3. Razvoj programa podrške roditeljstvu, uključujući školu za roditeljstvo kao preventivni oblik podrške obiteljima u riziku.
4. Razvoj kvalitetnih i dostupnih sadržaja za slobodno vrijeme djece, osobito za djecu iz ranjivih skupina i djecu s teškoćama u razvoju.
5. Jačanje inkluzivnih usluga i sadržaja u zajednici te uklanjanje infrastrukturnih prepreka za djecu s teškoćama u razvoju i invaliditetom.
6. Daljnje unaprjeđenje međusektorske suradnje socijalne skrbi, obrazovanja, zdravstva, policije, Grada i organizacija civilnog društva.
7. Stabilna podrška programima udruga koje pružaju usluge djeci, mladima s invaliditetom i njihovim obiteljima.

3.5.7 Zaključak poglavlja

Sustav socijalne skrbi u Gradu Kninu ima važnu ulogu u zaštiti djece i podršci obiteljima. Podaci Hrvatskog zavoda za socijalni rad o 256 djece korisnika sustava socijalne skrbi i 79 djece s teškoćama u razvoju potvrđuju potrebu za dostupnim, pravodobnim i koordiniranim uslugama.

Razvoj rane intervencije, psihosocijalnog savjetovanja, podrške roditeljstvu, kvalitetnih sadržaja za slobodno vrijeme i inkluzivnih usluga u zajednici ključan je za jačanje dobrobiti djece i obitelji. Provedba mjera Strategije treba pridonijeti sustavu u kojem svako dijete i svaka obitelj mogu pravodobno dobiti podršku u skladu sa svojim potrebama.

Izvor: odgovori Hrvatskog zavoda za socijalni rad – Područnog ureda Knin, Udruge osoba s invaliditetom „Sveti Bartolomej” Knin, osnovnih škola i roditelja prikupljeni za potrebe izrade Strategije tijekom 2025. godine.

3.6 Participacija djece

Participacija djece jedno je od temeljnih načela javnih politika usmjerenih na dobrobit djece. Ona obuhvaća pravo djeteta da izrazi svoje mišljenje, bude saslušano i sudjeluje u donošenju odluka koje se tiču njegova života, u skladu s člankom 12. Konvencije o pravima djeteta. U Programu „Gradovi i općine – prijatelji djece” participacija djece prepoznaje se kao važno područje razvoja lokalne zajednice.

Na području Grada Knina postoje formalni i neformalni oblici dječje participacije kroz Dječje gradsko vijeće, učenička vijeća, školske projekte, radionice, volonterske aktivnosti i programe udruga. Analiza se temelji na odgovorima pet članova Dječjeg gradskog vijeća, škola, udruga i roditelja.

3.6.1 Postojeći oblici sudjelovanja djece: Dječje gradsko vijeće kao temelj sustava participacije

Grad Knin ima uspostavljeno Dječje gradsko vijeće, koje djeci omogućuje iznošenje prijedloga i raspravu o temama važnima za njihov život u gradu. Mandat dječjih vijećnika traje dvije godine. Izbori za članove Dječjeg gradskog vijeća održani su 9. prosinca 2024., a konstituirajuća sjednica održana je 22. siječnja 2025.

Dječje gradsko vijeće predstavlja važan mehanizam neposrednog uključivanja djece u lokalnu zajednicu. Njegov daljnji razvoj može pridonijeti tome da dječji prijedlozi budu vidljiviji u planiranju aktivnosti i mjera koje se odnose na djecu i mlade.

3.6.2 Stavovi djece o kvaliteti života u gradu

Upitnik Dječjeg gradskog vijeća ispunilo je pet članova Vijeća. Njihovi odgovori pružaju vrijedan uvid u iskustva djece i njihove prijedloge za unaprjeđenje života u gradu.

Djeca kao pozitivne značajke Knina navode igrališta, događanja, mogućnosti za igru i razvoj te dobre odnose među ljudima. U slobodno vrijeme najčešće borave s prijateljima na otvorenom ili kod kuće.

Kao područja koja bi trebalo unaprijediti djeca navode uređenje parkova i igrališta, poboljšanje uvjeta za treniranje, više koncerata i događanja, sigurnija i ljepša mjesta za djecu, više sadržaja za zabavu i druženje te bolju podršku u školama. Među konkretnim prijedlozima ističu nogometno igralište, bazen, skate park, obnovu školskih igrališta i dvorana, dovršetak pomoćnog terena, prostor za mlade i toplu školsku marendu.

U području sigurnosti pojedina djeca navode potrebu za funkcionalnim nadzornim kamerama, boljim odnosima između nastavnika i učenika te dodatnim mjerama zaštite u školskom prostoru. Djeca kao korisne aktivnosti Dječjeg gradskog vijeća prepoznaju dječja prava, gradske aktivnosti pomoći zajednici, razgovore o školama i mogućnost da imaju pravo glasa.

3.6.3 Participacija djece u školama, ustanovama i udrugama

Djeca u Kninu sudjeluju u različitim oblicima participacije kroz učenička vijeća, razredne aktivnosti, školske projekte, radionice, kulturne programe, volonterske aktivnosti i programe udruga. Takve aktivnosti djeci omogućuju razvoj suradnje, odgovornosti, komunikacijskih vještina i aktivnog odnosa prema zajednici.

Škole provode izvannastavne aktivnosti, projekte i preventivne programe kroz koje djeca razvijaju suradnju, odgovornost, komunikacijske vještine i aktivan odnos prema zajednici. Udruge koje su dostavile odgovore provode programe u području kulture, sporta, volontiranja, ekologije, znanosti i socijalne uključenosti. Udruga ZvoniMir provodi volonterski program „Budi nekome Iskra”, dok udruge Atribut i Porta uključuju djecu i mlade u kreativne i kulturne aktivnosti.

Ovi oblici sudjelovanja predstavljaju važan resurs lokalne zajednice i mogu se dalje razvijati kroz povezanije planiranje aktivnosti škola, udruga, ustanova i Grada Knina.

3.6.4 Razvoj participacije djece

Daljnji razvoj participacije djece zahtijeva dostupne i razumljive prilike za sudjelovanje djece različite dobi, interesa i životnih okolnosti. Važno je osigurati da djeca mogu iznijeti svoje prijedloge o temama koje se odnose na školu, slobodno vrijeme, javne prostore, kulturu, sport, sigurnost i kvalitetu života u gradu.

Participacija djece može se dodatno jačati redovitim radom Dječjeg gradskog vijeća, uključivanjem dječjih prijedloga u planiranje gradskih aktivnosti, radionicama o pravima djece i participaciji, većom vidljivošću rada Dječjeg gradskog vijeća te uključivanjem šireg kruga djece u različite oblike savjetovanja i aktivnosti.

3.6.5 Jačanje uloge Dječjeg gradskog vijeća

Za daljnje jačanje uloge Dječjeg gradskog vijeća važno je osigurati redovite i sadržajno jasne susrete dječjih vijećnika, prilike za iznošenje prijedloga predstavnicima Grada te povratnu informaciju o mogućnostima provedbe dječjih prijedloga.

Dječje gradsko vijeće može imati važnu ulogu u praćenju provedbe Strategije za djecu. Uključivanjem djece u vrednovanje mjera koje se odnose na njihov svakodnevni život osigurava se da Strategija ostane povezana sa stvarnim iskustvima i potrebama djece.

3.6.6 Inkluzivna participacija djece

Participacija treba biti dostupna djeci s teškoćama u razvoju, mlađoj djeci, djeci iz obitelji u riziku i djeci koja žive izvan užega gradskog središta. To uključuje prilagođene metode rada, jasne i razumljive načine komunikacije, pristupačne prostore, podršku stručnjaka te suradnju s roditeljima, školama i udrugama.

Udruga osoba s invaliditetom „Sveti Bartolomej” Knin provodi aktivnosti za djecu i mlade s invaliditetom te ističe potrebu razvoja više inkluzivnih sadržaja u zajednici i uklanjanja infrastrukturnih prepreka. Razvoj inkluzivnih oblika participacije važan je kako bi svako dijete imalo priliku iznijeti mišljenje i sudjelovati u životu zajednice.

3.6.7 Zaključak poglavlja

Participacija djece u Gradu Kninu ima važnu osnovu kroz djelovanje Dječjeg gradskog vijeća, aktivnosti škola i programe udruga. Djeca iskazuju interes za sudjelovanje i daju konkretne prijedloge koji se odnose na igrališta, sport, slobodno vrijeme, školsku podršku, sigurnost i sadržaje za druženje.

Daljnjim razvojem Dječjeg gradskog vijeća, uključivanjem djece u praćenje provedbe Strategije i osiguravanjem dostupnih, uključivih oblika sudjelovanja Grad Knin može dodatno ojačati dječji glas u lokalnoj zajednici. Djeca trebaju biti prepoznata kao aktivni sudionici i partneri u stvaranju grada po mjeri djece.

Izvori: Upitnik Dječjeg gradskog vijeća Grada Knina, pet zaprimljenih odgovora, 2025., Odgovori škola, udruga i roditelja prikupljeni za potrebe izrade Strategije tijekom 2025. godine, Grad Knin, „Dječje gradsko vijeće Grada Knina”.

3.7 Ekologija i održivi razvoj

Ekologija i održivi razvoj važni su za kvalitetu života djece i zdrav razvoj lokalne zajednice. Razvijanje odgovornog odnosa prema prirodi, javnim prostorima i resursima od najranije dobi pridonosi stvaranju navika koje djeca prenose u svoje obitelji, škole i širu zajednicu.

Grad Knin raspolaže vrijednim prirodnim okruženjem, uključujući rijeku Krku i njezine pritoke, zelene površine i otvorene prostore. Takvo okruženje predstavlja važan potencijal za učenje u prirodi, razvoj ekološke svijesti, rekreaciju i kvalitetno provođenje slobodnog vremena djece.

Analiza stanja temelji se na odgovorima škola, Dječjeg vrtića Cvrčak, udruga, roditelja, Dječjeg gradskog vijeća i kulturnih ustanova.

3.7.1 Ekološki odgoj i aktivnosti za djecu

Škole, Dječji vrtić Cvrčak, knjižnica i udruge provode aktivnosti koje djecu upoznaju s prirodom, održivim načinom života, ponovnom uporabom materijala i odgovornim odnosom prema okolišu. Posebno važnu ulogu u tom području ima Ekološka udruga „Krka” Knin, koja surađuje s odgojno-obrazovnim ustanovama i drugim dionicima u zajednici.

OŠ Domovinske zahvalnosti surađuje s Ekološkom udrugom „Krka”, a udruga provodi program Volonterskog centra Krka sa školom i Srednjom školom Lovre Montija kroz radionice i volonterske programe. Udruga također provodi STEM radionice s OŠ Domovinske zahvalnosti, projekt Eko knjižnica igračaka, koji omogućuje besplatno posuđivanje igračaka, projekt Mosaic of Life s radionicama za djecu i mlade te program Eko beba.

Takvi programi djeci omogućuju učenje kroz iskustvo, suradnju i aktivno sudjelovanje. Daljnji razvoj ekološkog odgoja treba se temeljiti na kontinuitetu postojećih partnerstava, uključivanju djece različite dobi i povezivanju ekoloških tema s učenjem, kreativnim radom, volontiranjem i kvalitetnim provođenjem slobodnog vremena.

3.7.2 Priroda, javni prostor i aktivno uključivanje djece

Prirodno okruženje Grada Knina pruža mogućnost za aktivnosti na otvorenom, učenje o lokalnoj baštini i razvoj odgovornog odnosa prema prostoru u kojem djeca žive. Rijeka Krka, njezine pritoke, parkovi i javni prostori mogu se koristiti kao poticajno okruženje za edukativne, kreativne, sportske i volonterske aktivnosti djece i mladih.

Djeca kroz Dječje gradsko vijeće ističu potrebu za uređenijim igralištima, sigurnijim i ljepšim prostorima za djecu, više sportskih sadržaja i mjestima za kvalitetno provođenje slobodnog vremena. Njihovi prijedlozi potvrđuju važnost uključivanja djece u planiranje javnih prostora i sadržaja koji će odgovarati njihovim potrebama.

Udruge predlažu aktivnije uključivanje djece u kreativne i okolišno usmjerene aktivnosti u javnim prostorima. Među prijedlozima su radionice sadnje stabala i biljaka prilagođenih kninskom području, izrada dječjih umjetničkih instalacija i murala te aktivnosti koje povezuju kreativnost, zajednički rad i odnos prema prostoru u kojem djeca žive.

3.7.3 Razvoj ekoloških navika kroz praktične aktivnosti

Razvoj ekoloških navika kod djece najučinkovitiji je kada se znanje povezuje s konkretnim iskustvom. Radionice, volonterski programi, aktivnosti ponovne uporabe, rad u prirodi i kreativni projekti omogućuju djeci da aktivno sudjeluju u oblikovanju odgovornog odnosa prema okolišu.

Projekt Eko knjižnica igračaka primjer je aktivnosti kojom se djeca i obitelji upoznaju s ponovnom uporabom i odgovornim korištenjem resursa. Radionice Ekološke udruge „Krka”, programi škola i vrtića te aktivnosti drugih udruga pružaju osnovu za daljnji razvoj praktičnog ekološkog odgoja.

Za jačanje ekoloških navika važno je razvijati redovite aktivnosti u kojima sudjeluju djeca, roditelji, odgojno-obrazovne ustanove, udruge i Grad. Posebnu vrijednost imaju programi koji djeci omogućuju da vide rezultat svojega rada i da se osjećaju odgovornima za zajednički prostor.

3.7.4 Uloga udruga i međusektorska suradnja

Udruge imaju važnu ulogu u provedbi ekoloških aktivnosti za djecu i mlade. Ekološka udruga „Krka” kroz radionice, volonterske programe, STEM aktivnosti i Eko knjižnicu igračaka razvija sadržaje koji povezuju obrazovanje, volontiranje, održivost i aktivno građanstvo.

Uz Ekološku udrugu „Krka”, i druge udruge kroz kulturne, kreativne, sportske i volonterske aktivnosti mogu pridonijeti razvoju odgovornog odnosa djece prema zajednici i javnom prostoru. Suradnja udruga sa školama, vrtićem, knjižnicom, kulturnim ustanovama i Gradom omogućuje stvaranje raznovrsnih programa prilagođenih interesima i dobi djece.

Za kontinuitet kvalitetnih ekoloških programa potrebno je jačati suradnju svih dionika, osiguravati uvjete za provedbu radionica i projekata te uključivati udruge u planiranje aktivnosti namijenjenih djeci i mladima.

3.7.5 Ključni izazovi u području ekologije i održivog razvoja

Na temelju prikupljenih podataka izdvajaju se sljedeći ključni izazovi i potrebe:

1. Osiguravanje kontinuiteta ekološkog odgoja djece kroz redovite radionice, praktične aktivnosti i projekte u školama, vrtiću, udrugama i javnim prostorima.
2. Jačanje suradnje škola, vrtića, udruga, kulturnih ustanova i Grada u planiranju i provedbi programa koji povezuju ekologiju, kreativnost, volontiranje i učenje kroz iskustvo.
3. Veće uključivanje djece u aktivnosti uređenja i očuvanja javnih prostora kroz sadnju biljaka, kreativne radionice, umjetničke intervencije i druge aktivnosti prilagođene njihovoj dobi.
4. Podrška programima koji promiču ponovnu uporabu, odgovorno korištenje resursa i održive navike, uključujući daljnji razvoj Eko knjižnice igračaka i sličnih aktivnosti.
5. Jačanje kapaciteta udruga i odgojno-obrazovnih ustanova za provedbu kontinuiranih ekoloških programa za djecu i mlade.

3.7.6 Zaključak poglavlja

Ekologija i održivi razvoj u Gradu Kninu imaju dobru osnovu u prirodnom okruženju grada, aktivnostima škola i vrtića te radu Ekološke udruge „Krka” i drugih udruga. Postojeći programi pokazuju da je djecu moguće uključiti u ekološke teme kroz radionice, volontiranje, STEM aktivnosti, kreativne projekte i aktivnosti ponovne uporabe.

U razdoblju provedbe Strategije potrebno je osigurati kontinuitet tih aktivnosti, jačati partnerstva između ustanova i udruga te djeci omogućiti aktivno sudjelovanje u programima koji povezuju prirodu, održivost, kreativnost i brigu o zajedničkom prostoru. Tako će ekologija postati vidljiv i praktičan dio svakodnevnog života djece i mladih u Gradu Kninu.

Izvor: odgovori osnovnih škola, Dječjeg vrtića Cvrčak, Ekološke udruge „Krka” Knin, drugih udruga, Dječjeg gradskog vijeća, roditelja i kulturnih ustanova prikupljeni za potrebe izrade Strategije tijekom 2025. godine.

4. Upravljanje, provedba i praćenje Strategije

Strateški plan za djecu Grada Knina za razdoblje 2026.–2028. okvir je za razvoj lokalnih politika usmjerenih na zaštitu prava djece, unaprjeđenje njihove dobrobiti i stvaranje poticajnog okruženja za odrastanje. Za ostvarivanje ciljeva i mjera utvrđenih Strategijom potrebno je osigurati jasan sustav upravljanja, provedbe, praćenja i izvještavanja.

Strategija se provodi kroz redovne procese upravljanja Grada Knina, proračunsko planiranje, godišnje planove rada ustanova, programe udruga i suradnju svih dionika koji rade s djecom i obiteljima. Ne uspostavlja se paralelan sustav provedbe, nego se postojeći kapaciteti i resursi usmjeravaju prema ciljevima Strategije.

Uspješna provedba Strategije temelji se na ulozi Grada Knina kao nositelja dokumenta, radu Gradskog koordinacijskog odbora Grada Knina za provedbu Akcije „Gradovi i općine – prijatelji djece”, međusektorskoj suradnji te odgovornom i transparentnom korištenju financijskih i organizacijskih resursa.

Ovim se poglavljem utvrđuju osnovni mehanizmi upravljanja, provedbe, financiranja, praćenja i evaluacije Strategije kako bi planirane aktivnosti odgovarale potrebama djece i obitelji te se mogle pravodobno prilagoditi promjenama u lokalnoj zajednici.

4.1 Strateško planiranje i upravljanje politikama za djecu

Grad Knin nositelj je Strateškog plana za djecu za razdoblje 2026.–2028. i odgovoran je za njegovo strateško usmjeravanje, koordinaciju provedbe i praćenje ostvarenja postavljenih ciljeva. Strategija je krovni lokalni dokument kojim se usmjerava razvoj politika za djecu u skladu s potrebama utvrđenima analizom stanja i prikupljenim podacima iz zajednice.

Provedba Strategije temelji se na postojećim institucionalnim i organizacijskim kapacitetima Grada Knina. U upravljanju provedbom Strategije sudjeluju:

- gradska upravna tijela Grada Knina, svako u okviru svojih nadležnosti;
- ustanove kojima je Grad osnivač i druge javne ustanove koje provode aktivnosti za djecu;
- Gradski koordinacijski odbor Grada Knina za provedbu Akcije „Gradovi i općine – prijatelji djece”, kao savjetodavno i koordinacijsko tijelo za pitanja dječjih prava i lokalnih politika za djecu;
- organizacije civilnog društva, sportski klubovi i drugi dionici koji neposredno rade s djecom i mladima.

Gradski koordinacijski odbor razmatra tijek provedbe Strategije, prati ostvarenje prioriternih mjera, prepoznaje izazove u provedbi te daje preporuke za prilagodbu aktivnosti u skladu s potrebama djece i mogućnostima Grada. Sastav i način rada Odbora uređuju se aktima Grada Knina.

Provedba mjera i aktivnosti Strategije odvija se kroz proračun Grada Knina, godišnje planove rada gradskih upravnih tijela i ustanova, programe i projekte udruga, nacionalne i europske projekte te druge raspoložive izvore financiranja. Na taj način Strategija postaje operativni okvir koji povezuje postojeće aktivnosti dionika i usmjerava ih prema zajedničkim prioritetima za djecu.

4.2 Međusektorska suradnja

Međusektorska suradnja jedan je od ključnih preduvjeta uspješne provedbe Strategije za djecu Grada Knina. S obzirom na složenost potreba djece i obitelji, niti jedan sustav ne može samostalno odgovoriti na sve izazove. Zato je nužna suradnja Grada, odgojno-obrazovnih ustanova, zdravstvenog i socijalnog sustava, policije, kulturnih ustanova, sportskih klubova, udruga civilnog društva i drugih relevantnih dionika.

Analiza prikupljenih podataka pokazuje da u Gradu Kninu već postoje različiti oblici suradnje. Škole, vrtić, zdravstvene i socijalne ustanove, Policijska postaja Knin, kulturne ustanove, sportski klubovi i udruge surađuju kroz preventivne programe, projekte, radionice, upućivanje djece i obitelji na dostupne usluge, kulturne i sportske aktivnosti te programe podrške djeci s teškoćama u razvoju.

Gradski koordinacijski odbor ima važnu ulogu u povezivanju dionika i poticanju usklađenog djelovanja u području dječjih prava i dobrobiti djece. Kroz redovitu razmjenu informacija i razmatranje provedbe Strategije jača se povezanost različitih sustava i stvaraju preduvjeti za pravodobno prepoznavanje potreba djece i obitelji.

Za dodatno jačanje međusektorske suradnje potrebno je:

- jasno utvrditi nositelje i partnere pojedinih mjera Strategije;
- povezati mjere Strategije s godišnjim planovima rada gradskih upravnih tijela, ustanova i drugih dionika;
- poticati zajedničko planiranje i provedbu programa i projekata;
- redovito razmjenjivati informacije o dostupnim uslugama, potrebama djece i izazovima u provedbi;
- aktivno uključivati djecu, roditelje i udruge u procjenu potreba i vrednovanje rezultata;
- osiguravati pravodobno upućivanje djece i obitelji prema odgovarajućim oblicima podrške, u skladu s propisima o zaštiti osobnih podataka i profesionalnoj tajni.

Jačanjem međusektorske suradnje omogućuje se učinkovitije korištenje postojećih resursa, smanjuje se preklapanje aktivnosti i osigurava pravodobnija i kvalitetnija podrška djeci i obiteljima.

4.3 Načela financiranja i ulaganja u djecu

Financiranje i ulaganja u djecu temelj su provedbe mjera i aktivnosti utvrđenih ovom Strategijom. Ulaganja u djecu predstavljaju dugoročno ulaganje u razvoj lokalne zajednice, socijalnu koheziju i kvalitetu života građana.

Provedba Strategije oslanja se na proračun Grada Knina, financijske planove ustanova, javne pozive i natječaje za programe udruga te dostupne županijske, nacionalne i europske izvore financiranja. Strategija se ne provodi kroz zaseban financijski fond, nego kroz plansko i usklađeno korištenje postojećih i budućih proračunskih programa, aktivnosti i projekata.

Službeni Proračun Grada Knina za 2026. godinu s projekcijama za 2027. i 2028. godinu sadržava najmanje 2.111.020,44 EUR izravno prepoznatljivih ulaganja u djecu i obitelji s djecom u 2026. godini te po 2.102.020,44 EUR u projekcijama za 2027. i 2028. godinu.

Razdoblje	Minimalna izravno prepoznatljiva ulaganja u djecu i obitelji s djecom
2026. godina – plan	2.111.020,44 EUR
2027. godina – projekcija	2.102.020,44 EUR
2028. godina – projekcija	2.102.020,44 EUR

Navedeni iznosi obuhvaćaju redovnu djelatnost Dječjeg vrtića Cvrčak, prijevoz predškolske djece i učenika srednjih škola, udžbenike i radne bilježnice za učenike, jednokratne pomoći za novorođenu djecu te posvojiteljske i udomiteljske obitelji, kao i aktivnost „Grad – prijatelj djece”. Iznos ne obuhvaća dio općih programa sporta, kulture, knjižnice, civilnog društva, socijalne zaštite, sigurnosti i zaštite okoliša koje koriste i djeca, ali za koje proračun ne iskazuje odvojeni obuhvat prema dobi korisnika.

Konkretni izvori financiranja i načini provedbe mjera detaljnije su razrađeni u poglavlju 7. ove Strategije. U razdoblju provedbe Strategije primjenjuju se sljedeća načela financiranja:

- načelo integriranosti – mjere Strategije financiraju se kroz postojeće proračunske i organizacijske mehanizme;
- načelo planskog usmjeravanja – mjere Strategije povezuju se s izradom godišnjih proračuna i planova rada;
- načelo transparentnosti – prate se i jasno prikazuju rashodi izravno usmjereni na djecu i obitelji s djecom;
- načelo partnerstva – potiču se ustanove i udruge na prijavu programa i projekata koji doprinose ciljevima Strategije;

- načelo diversifikacije izvora – koriste se dostupni županijski, nacionalni i europski izvori za razvoj infrastrukture i programa za djecu;
- načelo stabilnosti – nastoji se osigurati kontinuitet ključnih usluga i programa, osobito onih namijenjenih djeci iz ranjivih skupina.

Grad Knin će u okviru godišnjeg praćenja provedbe Strategije prikupljati i unapređivati zbirnu evidenciju rashoda usmjerenih na djecu, uz razlikovanje izravno namjenskih sredstava za djecu od općih programa u kojima se može utvrditi obuhvat djece.

4.4 Praćenje, evaluacija i izvještavanje

Praćenje, evaluacija i redovito izvještavanje o provedbi Strateškog plana za djecu Grada Knina ključni su preduvjeti za njegovu učinkovitost, transparentnost i dugoročnu održivost. Ovim se mehanizmima osigurava da se mjere i aktivnosti provode u skladu s postavljenim ciljevima te da se pravodobno prilagođavaju stvarnim potrebama djece i obitelji.

4.4.1 Sustav praćenja provedbe Strategije

Praćenje provedbe Strategije provodit će se kontinuirano tijekom razdoblja 2026.–2028. kroz postojeće upravne i institucionalne kapacitete Grada Knina. Temelj sustava praćenja činit će:

- godišnji planovi rada gradskih upravnih tijela i ustanova koje provode mjere iz Strategije;
- redovito praćenje provedbe aktivnosti po programskim područjima;
- prikupljanje podataka od ustanova, udruga i drugih dionika uključenih u provedbu;
- praćenje pokazatelja provedbe i rezultata utvrđenih uz pojedine mjere;
- periodično prikupljanje povratnih informacija djece, roditelja i stručnjaka.

Za svaku mjeru i aktivnost Strategije utvrđeni su pokazatelji, nositelji i partneri, što omogućuje praćenje napretka, prepoznavanje poteškoća i pravodobno poduzimanje potrebnih prilagodbi.

4.4.2 Evaluacija – procjena učinaka Strategije

Evaluacija Strategije usmjerena je na procjenu učinaka poduzetih mjera na dostupnost usluga, programa i uvjeta za djecu te na kvalitetu života djece i obitelji u Gradu Kninu. Provodit će se kroz godišnje analize provedbe mjera, kvalitativne i kvantitativne pokazatelje te uvid u promjene u dostupnosti i kvaliteti lokalnih sadržaja i usluga.

Poseban naglasak stavlja se na kvalitativnu evaluaciju, odnosno na prikupljanje povratnih informacija djece, roditelja, ustanova, udruga i stručnih službi. Takav pristup omogućuje bolje razumijevanje učinaka Strategije koji se ne mogu u potpunosti prikazati samo brojčanim pokazateljima.

Tijekom 2027. godine izradit će se srednjoročni pregled provedbe Strategije, a po završetku 2028. godine završna evaluacija provedbe i ostvarenja ciljeva. Nalazi evaluacije koristit će se za planiranje narednog strateškog razdoblja.

4.4.3 Uključivanje dionika u proces praćenja i evaluacije

U praćenje i evaluaciju provedbe Strategije uključivat će se:

- Gradski koordinacijski odbor Grada Knina za provedbu Akcije „Gradovi i općine – prijatelji djece”, kroz razmatranje godišnjih nalaza i preporuka;
- Dječje gradsko vijeće Grada Knina, osobito u procjeni učinaka Strategije iz perspektive djece;
- ustanove, udruge, sportski klubovi i drugi dionici koji neposredno rade s djecom;
- roditelji i stručne službe kroz periodične upitnike i druge primjerene oblike prikupljanja povratnih informacija.

Grad Knin može koristiti periodična anketna ispitivanja dionika, po uzoru na upitnike korištene u procesu izrade Strategije. Takav model omogućuje jednostavno i sustavno prikupljanje podataka potrebnih za praćenje promjena i prilagodbu mjera.

4.4.4 Izvještavanje i transparentnost

O provedbi Strategije izrađivat će se godišnja izvješća, koja će sadržavati:

- pregled provedenih aktivnosti;
- ostvarenje pokazatelja po programskim područjima;
- pregled izravno prepoznatljivih ulaganja u djecu i obitelji s djecom;
- uočene izazove i preporuke za poboljšanja;
- prijedloge prilagodbi mjera i aktivnosti.

Godišnje izvješće razmatrat će Gradski koordinacijski odbor Grada Knina za provedbu Akcije „Gradovi i općine – prijatelji djece i nadležna tijela Grada Knina. Sažetak ključnih nalaza bit će dostupan javnosti radi osiguravanja transparentnosti i jačanja povjerenja građana.

4.4.5 Kontinuirano unapređenje Strategije

Praćenje, evaluacija i izvještavanje nisu samo formalna obveza, nego alat kontinuiranog unapređenja lokalnih politika za djecu. Dobiveni podaci koristit će se

za prilagodbu postojećih mjera, planiranje novih aktivnosti te usmjeravanje financijskih i organizacijskih resursa prema područjima s najvećim potrebama.

Na taj način Strategija ostaje živi dokument koji se razvija u skladu s promjenama u lokalnoj zajednici i stvarnim potrebama djece u Gradu Kninu.

Izvori: Grad Knin, „Proračun Grada Knina za 2026. godinu i projekcije za 2027. i 2028. godinu”; Odluka o imenovanju članova Gradskog koordinacijskog odbora Grada Knina za provedbu Akcije „Gradovi i općine – prijatelji djece”, 10. prosinca 2020.; Odluka o izmjeni navedene Odluke, 24. studenoga 2021.

5. Strateški ciljevi i mjere

Na temelju provedene analize stanja, prikupljenih podataka iz upitnika, mišljenja djece, roditelja i drugih relevantnih dionika, te u skladu s načelima Programa „Gradovi i općine – prijatelji djece“, definirani su strateški ciljevi i mjere za unaprjeđenje prava i dobrobiti djece u Gradu Kninu za razdoblje 2026.–2028.

Strateški ciljevi usmjereni su na stvarne i prepoznate potrebe djece i obitelji u lokalnoj zajednici te su oblikovani tako da budu realni, provedivi i usklađeni s postojećim kapacitetima Grada Knina, ustanova i partnera. Poseban naglasak stavljen je na prevenciju, inkluziju, dostupnost usluga, međusektorsku suradnju i aktivno uključivanje djece u procese koji se odnose na njihov život i razvoj.

Za svaki strateški cilj definirane su mjere i aktivnosti koje predstavljaju okvir za djelovanje u trogodišnjem razdoblju, uz jasno naznačene nositelje i partnere. Financijski aspekti provedbe mjera razrađivat će se kroz godišnje proračune Grada Knina, planove rada ustanova te projekte u suradnji s drugim razinama vlasti i organizacijama civilnog društva.

Ovim poglavljem uspostavlja se operativna osnova za sustavno, koordinirano i odgovorno djelovanje u području politika za djecu, s ciljem stvaranja sigurnijeg, zdravijeg i poticajnijeg okruženja za svako dijete u Gradu Kninu.

5.1 STRATEŠKI CILJ: UNAPRJEĐENJE SIGURNOSTI DJECE U GRADU KNINU

Strateški cilj 1

Povećati razinu sigurnosti djece u Gradu Kninu kroz unaprjeđenje sigurnosti javnih prostora i prometa, jačanje sigurnosti u školskom okruženju, prevenciju nasilja i rizičnih ponašanja te sustavno i koordinirano preventivno djelovanje svih relevantnih dionika.

Ovaj strateški cilj temelji se na nalazima analize stanja te odgovorima škola, roditelja, djece, policije i drugih dionika, koji ukazuju na potrebu daljnjeg jačanja sigurnosnih mjera, osobito u području prometne sigurnosti, sigurnosti javnih prostora, prevencije vršnjačkog i digitalnog nasilja te bolje koordinacije postojećih preventivnih aktivnosti.

Sigurnost djece promatra se u širem smislu, kao kombinacija fizičke sigurnosti, emocionalne sigurnosti, sigurnosti u prometu, sigurnosti u digitalnom okruženju te dostupnosti pravovremene i odgovarajuće podrške.

Mjera 1.1 Unaprjeđenje prometne sigurnosti djece

Opis mjere:

Unaprijediti sigurnost djece u prometu, osobito u zonama oko dječjih vrtića, škola, igrališta i frekventnih pješačkih pravaca, kroz infrastrukturna poboljšanja, edukativne aktivnosti i suradnju s nadležnim službama.

Ključne aktivnosti (okvirno):

- analiza prometno rizičnih lokacija u blizini ustanova koje pohađaju djeca
- poboljšanje vidljivosti i signalizacije pješačkih prijelaza
- jačanje nadzora i kontrole nepropisnog parkiranja u školskim zonama
- provedba preventivnih i edukativnih aktivnosti za djecu i roditelje u suradnji s policijom

Nositelji i partneri:

Grad Knin, dječji vrtić, osnovne i srednje škole, Policijska postaja Knin, komunalne službe

Mjera 1.2 Povećanje sigurnosti javnih prostora i igrališta za djecu

Opis mjere:

Osigurati sigurne, uređene i funkcionalne javne prostore za igru, druženje i boravak djece svih dobnih skupina.

Ključne aktivnosti (okvirno):

- redovito praćenje stanja dječjih igrališta i javnih površina
- uklanjanje ili sanacija infrastrukturno rizičnih i zapuštenih prostora
- unapređenje rasvjete i vidljivosti na frekventnim lokacijama
- razvoj sigurnih prostora za boravak starije djece i mladih

Nositelji i partneri:

Grad Knin, komunalne službe, mjesni odbori, škole, udruge

Mjera 1.3 Prevencija vršnjačkog nasilja, rizičnih ponašanja i nasilja nad djecom

Opis mjere:

Ojačati preventivne programe usmjerene na smanjenje vršnjačkog nasilja, rizičnih ponašanja i negativnih utjecaja okoline, s posebnim naglaskom na ranu prevenciju.

Ključne aktivnosti (okvirno):

- provedba preventivnih radionica i programa u školama
- jačanje programa emocionalne pismenosti i socijalnih vještina
- osnaživanje uloge stručnih službi u školama
- suradnja s policijom, udrugama te zdravstvenim i socijalnim službama

Nositelji i partneri:

Škole, Grad Knin, Policijska postaja Knin, udruge, zdravstvene i socijalne službe

Mjera 1.4 Jačanje digitalne sigurnosti djece

Opis mjere:

Povećati razinu digitalne sigurnosti djece kroz edukaciju, prevenciju i podršku djeci, roditeljima i odgojno-obrazovnim djelatnicima.

Ključne aktivnosti (okvirno):

- edukacije o sigurnom korištenju interneta i društvenih mreža
- prevencija elektroničkog nasilja i izloženosti neprimjerenim sadržajima
- osnaživanje roditelja za prepoznavanje digitalnih rizika
- suradnja škola, knjižnice, policije i udruga

Nositelji i partneri:

Škole, knjižnica, Grad Knin, Policijska postaja Knin, udruge

Mjera 1.5 Jačanje koordinacije i sustavnog praćenja sigurnosti djece

Opis mjere:

Osigurati bolju koordinaciju dionika i sustavno praćenje sigurnosnih pitanja vezanih uz djecu na razini Grada Knina.

Ključne aktivnosti (okvirno):

- redovita razmjena informacija između ustanova i Grada
- uključivanje Koordinacijskog odbora „Grad Knin – prijatelj djece“ u praćenje stanja
- uključivanje djece kroz Dječje gradsko vijeće u rasprave o sigurnosti
- praćenje prijedloga i inicijativa djece i građana

Nositelji i partneri:

Grad Knin, Gradski koordinacijski odbor Grada Knina za provedbu Akcije „Gradovi i općine – prijatelji djece, škole, policija, udruge, Dječje gradsko vijeće

Očekivani učinci

- povećana sigurnost djece u prometu i javnim prostorima
- smanjenje rizičnih i nasilnih ponašanja
- veća razina digitalne sigurnosti djece
- bolja koordinacija dionika i pravovremeno reagiranje na sigurnosne izazove
- jačanje subjektivnog osjećaja sigurnosti djece i roditelja

5.2 STRATEŠKI CILJ: UNAPRJEĐENJE ZDRAVLJA DJECE U GRADU KNINU

Strateški cilj 2

Unaprijediti zdravstvenu dobrobit djece u Gradu Kninu kroz jačanje dostupnosti zdravstvene skrbi, razvoj preventivnih i javnozdravstvenih programa, podršku mentalnom i emocionalnom zdravlju djece te osiguravanje koordinirane podrške djeci s kroničnim bolestima i posebnim zdravstvenim potrebama.

Ovaj strateški cilj temelji se na nalazima analize stanja, odgovorima zdravstvenih ustanova, škola, roditelja i udruga, koji ukazuju da je osnovna zdravstvena zaštita djece osigurana, ali da postoje jasno prepoznati izazovi u dostupnosti pojedinih specijalističkih i terapijskih usluga, preventivnih programa te u području mentalnog i emocionalnog zdravlja djece.

Zdravlje djece u okviru ove Strategije promatra se u širem smislu, kao međusobno povezan sustav fizičkog, mentalnog i emocionalnog zdravlja, zdravih životnih navika, dostupnosti pravodobne zdravstvene skrbi te podrške djeci i obiteljima u zahtjevnijim zdravstvenim situacijama.

Mjera 2.1 Jačanje dostupnosti zdravstvene skrbi za djecu

Opis mjere:

Unaprijediti dostupnost zdravstvene skrbi za djecu, osobito u području specijalističkih pregleda, dijagnostike i terapija, kroz bolju koordinaciju zdravstvenih ustanova i sustava upućivanja.

Ključne aktivnosti (okvirno):

- praćenje potreba djece i obitelji vezanih uz dostupnost zdravstvenih usluga
- jačanje suradnje između primarne, bolničke i specijalističke zdravstvene skrbi
- razmjena informacija između zdravstvenih ustanova, škola i Grada
- informiranje roditelja o dostupnim zdravstvenim pravima i uslugama

Nositelji i partneri:

Zdravstvene ustanove, Grad Knin, škole, Zavod za javno zdravstvo, udruge

Mjera 2.2 Razvoj i jačanje preventivnih zdravstvenih programa

Opis mjere:

Ojačati sustavne i kontinuirane preventivne zdravstvene programe usmjerene na djecu različitih dobnih skupina, s ciljem očuvanja zdravlja i ranog prepoznavanja zdravstvenih rizika.

Ključne aktivnosti (okvirno):

- provedba preventivnih programa u suradnji sa Zavodom za javno zdravstvo
- promicanje zdravih životnih navika (tjelesna aktivnost, pravilna prehrana)
- jačanje školskih i izvanškolskih zdravstveno-edukativnih aktivnosti
- povezivanje preventivnih programa s odgojno-obrazovnim sadržajima

Nositelji i partneri:

Zavod za javno zdravstvo, škole, Grad Knin, zdravstvene ustanove, udruge

Mjera 2.3 Podrška mentalnom i emocionalnom zdravlju djece

Opis mjere:

Unaprijediti sustav podrške mentalnom i emocionalnom zdravlju djece kroz preventivne programe, jačanje kapaciteta stručnih službi i destigmatizaciju mentalnog zdravlja.

Ključne aktivnosti (okvirno):

- razvoj programa emocionalne pismenosti i otpornosti djece
- jačanje preventivnih aktivnosti usmjerenih na smanjenje stresa i anksioznosti
- suradnja škola, zdravstvenih ustanova i udruga
- osnaživanje roditelja kroz edukacije i savjetovanja

Nositelji i partneri:

Škole, zdravstvene ustanove, Grad Knin, udruge, Zavod za javno zdravstvo

Mjera 2.4 Podrška djeci s teškoćama u razvoju i kroničnim zdravstvenim stanjima

Opis mjere:

Osigurati koordiniranu, pravovremenu i dostupnu podršku djeci s teškoćama u razvoju i kroničnim zdravstvenim stanjima te njihovim obiteljima.

Ključne aktivnosti (okvirno):

- jačanje suradnje između zdravstvenog, obrazovnog i socijalnog sustava
- podrška programima rehabilitacije i rane intervencije
- praćenje potreba djece i obitelji na lokalnoj razini
- suradnja s udrugama koje pružaju specijaliziranu podršku

Nositelji i partneri:

Zdravstvene ustanove, škole, Grad Knin, udruge, socijalne službe

Mjera 2.5 Jačanje zdravstvene edukacije i informiranosti djece i roditelja

Opis mjere:

Povećati razinu informiranosti djece i roditelja o zdravstvenim temama, dostupnim uslugama i pravima kroz koordinirane i kontinuirane edukativne aktivnosti.

Ključne aktivnosti (okvirno):

- provedba edukativnih radionica i predavanja za djecu i roditelje
- bolja dostupnost informacija o zdravstvenim uslugama u lokalnoj zajednici
- suradnja škola, knjižnice, zdravstvenih ustanova i udruga
- razvoj jasnih i prilagođenih informativnih materijala

Nositelji i partneri:

Škole, knjižnica, zdravstvene ustanove, Grad Knin, udruge

Očekivani učinci

- unaprijeđena dostupnost zdravstvene skrbi za djecu
- jači i sustavniji preventivni zdravstveni programi
- poboljšana podrška mentalnom i emocionalnom zdravlju djece
- bolja koordinacija skrbi za djecu s kroničnim zdravstvenim stanjima
- veća informiranost roditelja i djece o zdravlju i dostupnim uslugama

5.3 STRATEŠKI CILJ: UNAPRJEĐENJE KVALITETE, DOSTUPNOSTI I INKLUZIVNOSTI ODGOJA I OBRAZOVANJA***Strateški cilj 3***

Unaprijediti kvalitetu, dostupnost i inkluzivnost sustava odgoja i obrazovanja u Gradu Kninu kroz jačanje podrške djeci s različitim potrebama, razvoj dodatnih obrazovnih i izvanškolskih sadržaja, unapređenje infrastrukturnih uvjeta te jačanje suradnje između Grada, obrazovnih ustanova i drugih dionika.

Ovaj strateški cilj temelji se na analizi stanja sustava odgoja i obrazovanja, odgovorima dječjeg vrtića, osnovnih i srednjih škola, roditelja, udruga i drugih relevantnih dionika. Analiza ukazuje na stabilan temelj sustava, ali i na izražene izazove u području inkluzivnog obrazovanja, dostupnosti stručne podrške, infrastrukturnih kapaciteta te potrebe za širenjem izvannastavnih i izvanškolskih programa.

Grad Knin, iako nema osnivačka prava nad svim obrazovnim ustanovama, ima važnu ulogu u koordinaciji dionika, stvaranju poticajnog okruženja, podršci programima te osiguravanju dodatnih sadržaja koji doprinose dobrobiti djece i mladih.

Mjera 3.1 Jačanje inkluzivnog odgoja i obrazovanja

Opis mjere:

Unaprijediti sustav podrške djeci s teškoćama u razvoju, posebnim obrazovnim potrebama i djeci u riziku od školskog neuspjeha kroz jačanje suradnje, dostupnosti stručne pomoći i stabilnijih oblika podrške.

Ključne aktivnosti (okvirno):

- jačanje suradnje škola, vrtića, socijalnih i zdravstvenih službi
- podrška osiguravanju kontinuiteta pomoćnika u nastavi
- poticanje dostupnosti stručnjaka (logoped, edukacijski rehabilitator, psiholog)
- povezivanje obrazovnog sustava s uslugama rane intervencije

Nositelji i partneri:

Grad Knin, dječji vrtić, osnovne i srednje škole, Šibensko-kninska županija, zdravstvene i socijalne službe

Mjera 3.2 Unapređenje infrastrukturnih i prostornih uvjeta za odgoj i obrazovanje

Opis mjere:

Doprinijeti poboljšanju prostornih i infrastrukturnih uvjeta odgojno-obrazovnih ustanova u skladu s mogućnostima i nadležnostima Grada.

Ključne aktivnosti (okvirno):

- sudjelovanje u planiranju i pripremi infrastrukturnih ulaganja
- poboljšanje uvjeta za boravak i rad djece u školama i vrtiću
- rješavanje prostornog pitanja glazbene škole u suradnji sa Županijom
- unapređenje sportskih i vanjskih školskih prostora

Nositelji i partneri:

Grad Knin, Šibensko-kninska županija, škole, dječji vrtić, glazbena škola

Mjera 3.3 Razvoj i dostupnost izvannastavnih i izvanškolskih programa

Opis mjere:

Povećati dostupnost kvalitetnih izvannastavnih i izvanškolskih aktivnosti koje doprinose razvoju znanja, vještina i interesa djece.

Ključne aktivnosti (okvirno):

- proširenje ponude produženog boravka i pomoći u učenju
- razvoj sportskih, kulturnih, umjetničkih i STEM programa
- podrška programima udruga i neformalnog obrazovanja
- osiguravanje dostupnosti programa djeci iz ranjivijih skupina

Nositelji i partneri:

Grad Knin, škole, vrtić, Narodna knjižnica, udruge, privatni edukacijski subjekti

Mjera 3.4 Jačanje podrške mentalnom i emocionalnom zdravlju djece i mladih

Opis mjere:

Razvijati preventivne i podržavajuće programe koji doprinose emocionalnoj dobrobiti djece i mladih unutar obrazovnog sustava.

Ključne aktivnosti (okvirno):

- jačanje preventivnih programa u školama
- razvoj emocionalne pismenosti i socijalnih vještina
- osnaživanje uloge stručnih službi
- suradnja sa zdravstvenim i savjetodavnim službama

Nositelji i partneri:

Škole, Grad Knin, Zavod za javno zdravstvo, udruge, zdravstvene ustanove

Mjera 3.5 Jačanje međusektorske suradnje u području odgoja i obrazovanja

Opis mjere:

Osigurati koordiniran i usklađen pristup razvoju obrazovnih politika kroz sustavnu suradnju svih dionika.

Ključne aktivnosti (okvirno):

- redovita razmjena informacija između ustanova i Grada
- uključivanje udruga i kulturnih ustanova u obrazovne programe
- povezivanje formalnog i neformalnog obrazovanja
- poticanje zajedničkog planiranja programa

Nositelji i partneri:

Grad Knin, Šibensko-kninska županija, škole, vrtić, knjižnica, udruge

Očekivani učinci

- povećana dostupnost i kvaliteta obrazovne podrške djeci
- jača inkluzivnost obrazovnog sustava
- bolji prostorni i organizacijski uvjeti za učenje i razvoj
- veća uključenost djece u dodatne obrazovne i razvojne programe
- snažnija suradnja svih dionika u sustavu odgoja i obrazovanja

5.4 STRATEŠKI CILJ: UNAPRJEĐENJE KULTURNIH, SPORTSKIH I SLOBODNOVREMENSKIH SADRŽAJA ZA DJECU I MLADE U GRADU KNINU

Strateški cilj 4

Povećati dostupnost, raznolikost i kvalitetu kulturnih, sportskih i slobodnovremenskih sadržaja za djecu i mlade u Gradu Kninu kroz razvoj infrastrukture, jačanje programa, poticanje uključivanja djece te sustavniju suradnju ustanova, udruga i Grada.

Ovaj strateški cilj temelji se na analizi stanja i odgovorima djece, roditelja, škola, ustanova i udruga, koji ukazuju na visok interes djece za kulturne, sportske i kreativne aktivnosti, ali i na nedostatne infrastrukturne kapacitete, ograničen kontinuitet programa te manjak sigurnih i strukturiranih prostora za slobodno vrijeme, osobito za stariju djecu i mlade.

Kultura, sport i slobodno vrijeme promatraju se kao važni čimbenici cjelovitog razvoja djece, očuvanja zdravih životnih navika, socijalne uključenosti i jačanja osjećaja pripadnosti zajednici.

Mjera 4.1 Razvoj i unapređenje kulturnih programa za djecu i mlade

Opis mjere:

Unaprijediti dostupnost i raznolikost kulturnih sadržaja za djecu kroz jačanje postojećih programa i razvoj novih kulturnih i kreativnih aktivnosti prilagođenih interesima različitih dobnih skupina.

Ključne aktivnosti (okvirno):

- jačanje i proširenje programa Narodne knjižnice za djecu i mlade
- poticanje razvoja kazališnih, filmskih, plesnih i kreativnih radionica
- podrška kulturnim programima namijenjenima djeci kroz suradnju s ustanovama i udrugama
- povećanje vidljivosti i kontinuiteta kulturnih sadržaja za djecu.

Nositelji i partneri:

Grad Knin, Narodna knjižnica Knin, Pučko otvoreno učilište, Turistička zajednica Grada Knina, udruge u kulturi, škole

Mjera 4.2 Unapređenje glazbenog i umjetničkog obrazovanja djece

Opis mjere:

Povećati dostupnost formalnog i neformalnog glazbenog i umjetničkog obrazovanja za djecu, uz stvaranje boljih uvjeta za razvoj talenata i interesa.

Ključne aktivnosti (okvirno):

- rješavanje ili unapređenje prostornih uvjeta rada glazbene škole
- podrška neformalnim programima glazbenog i umjetničkog obrazovanja koje provode udruge
- poticanje suradnje formalnih i neformalnih obrazovnih aktera
- uključivanje djece iz različitih socijalnih skupina u umjetničke programe.

Nositelji i partneri:

Grad Knin, glazbena škola, udruge u kulturi, škole

Mjera 4.3 Poboljšanje sportske infrastrukture i dostupnosti sportskih aktivnosti

Opis mjere:

Unaprijediti uvjete za bavljenje sportom i rekreacijom djece kroz razvoj sportske infrastrukture i proširenje ponude sportskih programa.

Ključne aktivnosti (okvirno):

- planiranje i razvoj novih sportskih sadržaja u skladu s potrebama djece
- unaprjeđenje postojećih sportskih terena i dvoranskih kapaciteta
- poticanje dostupnosti sportskih aktivnosti tijekom cijele godine
- razvoj inkluzivnih sportskih programa za djecu s teškoćama.

Nositelji i partneri:

Grad Knin, Zajednica sportova Grada Knina, sportski klubovi, škole, udruge.

Mjera 4.4 Razvoj sigurnih i strukturiranih prostora za slobodno vrijeme djece i mladih

Opis mjere:

Osigurati sigurne, dostupne i funkcionalne prostore za kvalitetno provođenje slobodnog vremena djece i mladih, osobito adolescenata.

Ključne aktivnosti (okvirno):

- planiranje i razvoj prostora za mlade (centar za mlade, multifunkcionalni prostori)
- unapređenje javnih prostora i igrališta za različite dobne skupine
- podrška programima slobodnog vremena koje provode udruge i ustanove
- poticanje strukturiranih aktivnosti izvan školskog vremena.

Nositelji i partneri:

Grad Knin, udruge, mjesni odbori, škole, ustanove u kulturi i sportu

Mjera 4.5 Jačanje suradnje i koordinacije u području kulture, sporta i slobodnog vremena

Opis mjere:

Osigurati bolju koordinaciju i dugoročnije planiranje kulturnih, sportskih i slobodnovremenskih sadržaja za djecu na razini Grada.

Ključne aktivnosti (okvirno):

- umrežavanje ustanova, udruga i škola
- planiranje zajedničkih programa i manifestacija
- smanjenje oslanjanja isključivo na projektno financiranje
- usklađivanje programa s interesima djece i obitelji.

Nositelji i partneri:

Grad Knin, kulturne i sportske ustanove, udruge, škole

Očekivani učinci

- povećana dostupnost kulturnih i sportskih sadržaja za djecu
- veće sudjelovanje djece u kreativnim i slobodnovremenskim aktivnostima
- poboljšani uvjeti za razvoj talenata i zdravih životnih navika
- sigurniji i kvalitetniji prostori za boravak djece i mladih
- jača koordinacija i održivost programa u zajednici.

5.5 STRATEŠKI CILJ: JAČANJE SOCIJALNE SKRBI I PODRŠKE DJECI I OBITELJIMA U RIZIKU

Strateški cilj 5

Unaprijediti sustav socijalne skrbi i podrške obiteljima u Gradu Kninu kroz jačanje preventivnih, savjetodavnih i podržavajućih usluga, s posebnim naglaskom na djecu u riziku, djecu s teškoćama u razvoju i obitelji koje se suočavaju s višestrukim životnim izazovima.

Ovaj strateški cilj temelji se na podacima Hrvatskog zavoda za socijalni rad – Područnog ureda Knin, prema kojima je značajan broj djece uključen u sustav socijalne skrbi, uključujući djecu s teškoćama u razvoju i djecu iz obitelji u riziku. Analiza dodatno potvrđuje potrebu za jačanjem preventivnih programa, dostupnosti stručne podrške te boljom povezanošću socijalne skrbi s obrazovnim, zdravstvenim i zajedničkim resursima Grada.

Socijalna skrb u ovom kontekstu promatra se kao dio šireg sustava podrške djeci i obitelji, usmjerenog ne samo na intervenciju u kriznim situacijama, već i na pravodobnu prevenciju, osnaživanje obitelji i stvaranje sigurnog okruženja za odrastanje djece.

Mjera 5.1 Jačanje dostupnosti usluga rane intervencije i psihosocijalne podrške

Opis mjere:

Povećati dostupnost lokalnih usluga rane intervencije, savjetovanja i psihosocijalne podrške za djecu s teškoćama u razvoju i njihove obitelji, kao i za djecu u riziku.

Ključne aktivnosti (okvirno):

- jačanje suradnje između socijalne skrbi, zdravstva i obrazovanja
- razvoj ili dostupnost savjetodavnih i podržavajućih programa u lokalnoj zajednici
- informiranje roditelja o postojećim pravima i mogućnostima podrške
- poticanje dolaska stručnih usluga u lokalnu sredinu

Nositelji i partneri:

Hrvatski zavod za socijalni rad – PU Knin, Grad Knin, zdravstvene ustanove, škole, udruge

Mjera 5.2 Razvoj programa podrške roditeljstvu i obiteljima u riziku

Opis mjere:

Razvijati i provoditi programe koji jačaju roditeljske kompetencije, stabilnost obiteljskih odnosa i preventivno djeluju na pojavu obiteljskih teškoća.

Ključne aktivnosti (okvirno):

- razvoj i provedba programa škole za roditeljstvo
- organizacija radionica i savjetovanja za roditelje
- uključivanje stručnjaka iz područja socijalne skrbi, zdravstva i obrazovanja
- suradnja s udrugama u provedbi preventivnih programa

Nositelji i partneri:

Hrvatski zavod za socijalni rad – PU Knin, Grad Knin, škole, vrtić, udruge

Mjera 5.3 Jačanje međusektorske suradnje u zaštiti djece

Opis mjere:

Unaprijediti koordinirano djelovanje svih dionika uključenih u zaštitu djece i obitelji, s ciljem pravodobnog prepoznavanja rizika i učinkovitog odgovora.

Ključne aktivnosti (okvirno):

- redovita razmjena informacija između socijalne skrbi, škola, zdravstva i policije
- zajedničko planiranje preventivnih i podržavajućih aktivnosti
- sudjelovanje u međusektorskim radnim tijelima i koordinacijskim sastancima
- jačanje uloge Grada u povezivanju sustava

Nositelji i partneri:

Grad Knin, Hrvatski zavod za socijalni rad – PU Knin, škole, zdravstvene ustanove, policija

Mjera 5.4 Povezivanje socijalne skrbi s razvojem kvalitetnog slobodnog vremena djece

Opis mjere:

Smanjiti socijalne rizike i prevenirati rizična ponašanja djece kroz razvoj dostupnih, sigurnih i strukturiranih aktivnosti slobodnog vremena, osobito za djecu u riziku.

Ključne aktivnosti (okvirno):

- uključivanje djece korisnika socijalne skrbi u sportske, kulturne i edukativne programe
- suradnja s udrugama u osiguravanju besplatnih ili dostupnih aktivnosti
- razvoj preventivnih programa usmjerenih na djecu i mlade
- praćenje uključenosti djece u aktivnosti u zajednici

Nositelji i partneri:

Grad Knin, Hrvatski zavod za socijalni rad – PU Knin, udruge, škole, kulturne i sportske ustanove

Mjera 5.5 Jačanje informiranosti i dostupnosti prava za djecu i obitelji

Opis mjere:

Povećati informiranost djece i roditelja o pravima, uslugama i oblicima podrške dostupnima u sustavu socijalne skrbi.

Ključne aktivnosti (okvirno):

- izrada i distribucija informativnih materijala
- organizacija informativnih susreta i savjetovanja
- suradnja škola, vrtića i socijalne skrbi u informiranju roditelja
- korištenje digitalnih i lokalnih komunikacijskih kanala

Nositelji i partneri:

Hrvatski zavod za socijalni rad – PU Knin, Grad Knin, škole, vrtić

Očekivani učinci

- bolja dostupnost stručne i savjetodavne podrške djeci i obiteljima
- jačanje preventivnog djelovanja socijalne skrbi
- osnažene roditeljske kompetencije i stabilniji obiteljski odnosi
- smanjenje rizika za razvoj problema kod djece
- učinkovitija i koordiniranija zaštita djece u lokalnoj zajednici

5.6 STRATEŠKI CILJ: JAČANJE PARTICIPACIJE DJECE I MLADIH U LOKALNOJ ZAJEDNICI

Strateški cilj 6

Osnažiti participaciju djece i mladih u Gradu Kninu kroz razvoj kontinuiranih, inkluzivnih i vidljivih mehanizama sudjelovanja u donošenju odluka, s posebnim naglaskom na jačanje uloge Dječjeg gradskog vijeća i osiguravanje kontinuiteta participacije u prijelazu iz osnovnoškolske u srednjoškolsku dob.

Ovaj strateški cilj temelji se na analizi postojećih oblika participacije u Gradu Kninu, osobito kroz djelovanje Dječjeg gradskog vijeća, učeničkih vijeća i školskih aktivnosti, kao i na stavovima djece prikupljenima putem upitnika i participativnih oblika rada. Djeca jasno iskazuju interes za sudjelovanje u životu zajednice, potrebu da njihov glas bude uvažen te očekivanje da njihovi prijedlozi imaju vidljiv učinak.

Participacija djece i mladih promatra se ne samo kao pravo, već i kao važan alat razvoja demokratske kulture, odgovornosti i osjećaja pripadnosti zajednici. Poseban naglasak stavlja se na potrebu osiguravanja kontinuiteta sudjelovanja djece i mladih u različitim razvojnim fazama, uz prilagođene oblike i razine uključenosti.

Mjera 6.1 Jačanje i sustavno osnaživanje Dječjeg gradskog vijeća

Opis mjere:

Osigurati stabilan, prepoznatljiv i sadržajno snažan rad Dječjeg gradskog vijeća kao ključnog institucionalnog mehanizma participacije djece u Gradu Kninu.

Ključne aktivnosti (okvirno):

- redoviti i strukturirani sastanci Dječjeg gradskog vijeća s predstavnicima Grada
- uključivanje Dječjeg gradskog vijeća u praćenje provedbe Strategije za djecu
- provedba edukacija za dječje vijećnike o pravima djece, participaciji i javnom djelovanju
- jačanje vidljivosti rada Dječjeg gradskog vijeća u lokalnoj zajednici
- poticanje aktivnog uključivanja zamjenika vijećnika i šireg kruga djece

Nositelji i partneri:

Grad Knin, Dječje gradsko vijeće, osnovne škole, Koordinacijski odbor „Grad Knin – prijatelj djece“

Mjera 6.2 Razvoj participacije djece kroz škole, ustanove i udruge

Opis mjere:

Potaknuti i osnažiti participaciju djece kroz postojeće školske i izvanškolske aktivnosti te kroz suradnju s ustanovama i organizacijama civilnog društva.

Ključne aktivnosti (okvirno):

- jačanje uloge učeničkih vijeća i razrednih inicijativa
- uključivanje djece u projektne, volonterske i zajedničke aktivnosti
- poticanje izražavanja dječjih stavova kroz radionice, projekte i javne događaje
- povezivanje školskih aktivnosti s temama i procesima važnima za život djece u gradu

Nositelji i partneri:

Osnovne i srednje škole, Grad Knin, udruge, knjižnica, kulturne i sportske ustanove

Mjera 6.3 Uključivanje djece u planiranje prostora i sadržaja za djecu**Opis mjere:**

Sustavno uključivati djecu u planiranje, uređenje i unaprjeđenje javnih prostora, sadržaja i aktivnosti namijenjenih djeci i mladima.

Ključne aktivnosti (okvirno):

- konzultacije s djecom prilikom uređenja igrališta, sportskih i slobodnovremenskih prostora
- prikupljanje prijedloga djece putem radionica, anketa i rada Dječjeg gradskog vijeća
- uključivanje djece u rasprave o sigurnosti, prometu i slobodnom vremenu
- osiguravanje povratne informacije o uvažanim prijedlozima

Nositelji i partneri:

Grad Knin, Dječje gradsko vijeće, škole, udruge

Mjera 6.4 Jačanje rada Savjeta mladih Grada Knina i kontinuiteta participacije mladih**Opis mjere:**

Jačati rad Savjeta mladih Grada Knina i povezivanje mladih s Gradom, školama, Dječjim gradskim vijećem i drugim dionicima, s ciljem održavanja kontinuiteta participacije nakon osnovnoškolske dobi.

Ključne aktivnosti (okvirno):

- podrška radu Savjeta mladih Grada Knina u skladu s njegovim nadležnostima
- uključivanje srednjih škola i mladih u oblikovanje tema i aktivnosti Savjeta mladih
- povezivanje Savjeta mladih i Dječjeg gradskog vijeća radi razmjene iskustava i prijenosa znanja
- poticanje sudjelovanja Savjeta mladih u gradskim savjetovanjima i procesima odlučivanja koji se odnose na mlade
- informiranje mladih o mogućnostima uključivanja u rad Savjeta mladih.

Nositelji i partneri:

Grad Knin, Savjet mladih Grada Knina, srednje škole, mladi, Dječje gradsko vijeće Grada Knina.

Mjera 6.5 Osiguravanje inkluzivne participacije djece**Opis mjere:**

Osigurati da participacija bude dostupna svoj djeci, bez obzira na dob, sposobnosti ili socijalne okolnosti.

Ključne aktivnosti (okvirno):

- primjena prilagođenih metoda rada za djecu s teškoćama u razvoju
- uključivanje mlađe djece kroz jednostavne, vizualne i interaktivne alate
- suradnja s roditeljima i udrugama
- osiguravanje ravnomjerne dostupnosti participacije djeci iz svih dijelova grada

Nositelji i partneri:

Grad Knin, škole, udruge, roditelji, stručne službe

Očekivani učinci

- jačanje dječje i mlade građanske participacije
- veća vidljivost i stvarni utjecaj dječjih prijedloga
- osiguravanje kontinuiteta participacije od osnovne do srednje škole
- veća uključenost djece i mladih u život lokalne zajednice
- razvoj Grada Knina kao zajednice koja sustavno uključuje djecu i mlade u odlučivanje

5.7 STRATEŠKI CILJ: UNAPRJEĐENJE EKOLOŠKE OSVIJEŠTENOSTI I ODRŽIVIH NAVIKA DJECE U GRADU KNINU***Strateški cilj 7***

Unaprijediti ekološku osviještenost i održive navike djece u Gradu Kninu kroz kontinuirani ekološki odgoj, praktične radionice i volonterske aktivnosti, suradnju škola, vrtića i udruga te aktivno uključivanje djece u brigu o zajedničkom prostoru.

Ovaj strateški cilj temelji se na nalazima analize stanja i odgovorima djece, roditelja, škola i udruga, koji ukazuju na potrebu za boljom infrastrukturom za razvrstavanje

otpada, uređenijim i sigurnijim zelenim površinama te većim brojem praktičnih aktivnosti koje djecu potiču na odgovorno ponašanje prema okolišu.

Ekologija se u ovom kontekstu promatra kroz svakodnevne navike, korištenje javnih prostora i aktivno sudjelovanje djece u očuvanju okoline u kojoj žive.

Mjera 7.1 Kontinuirani ekološki odgoj i razvoj praktičnih ekoloških navika djece

Opis mjere:

Razvijati kontinuirane aktivnosti ekološkog odgoja koje djeci omogućuju stjecanje znanja i praktičnih navika povezanih s prirodom, održivošću, ponovnom uporabom i odgovornim korištenjem resursa.

Ključne aktivnosti (okvirno):

- provedba ekoloških radionica i edukativnih aktivnosti u školama, vrtiću, knjižnici i udrugama
- poticanje programa ponovne uporabe i odgovornog korištenja resursa, uključujući Eko knjižnicu igračaka i slične aktivnosti
- povezivanje ekoloških tema s kreativnim, STEM, volonterskim i kulturnim sadržajima
- redovito informiranje djece i roditelja o dostupnim ekološkim aktivnostima.

Nositelji i partneri:

Grad Knin, škole, Dječji vrtić Cvrčak, Narodna knjižnica Knin, Ekološka udruga „Krka” Knin, druge udruge.

Mjera 7.2 Uređenje i povećanje sigurnosti zelenih i prirodnih prostora koje koriste djeca

Opis mjere:

Poticati aktivno uključivanje djece u aktivnosti koje povezuju kreativnost, brigu o prirodi i odgovoran odnos prema javnim prostorima.

Ključne aktivnosti (okvirno):

- radionice sadnje stabala i biljaka prilagođenih kninskom području
- izrada dječjih umjetničkih instalacija, murala i drugih kreativnih sadržaja u javnim prostorima
- uključivanje djece u prikupljanje prijedloga za uređenje prostora
- povezivanje aktivnosti s radom Dječjeg gradskog vijeća, škola, vrtića i udruga.

Nositelji i partneri:

Grad Knin, škole, Dječji vrtić Cvrčak, Dječje gradsko vijeće Grada Knina, Ekološka udruga „Krka” Knin, udruge, mjesni odbori.

Mjera 7.3 Provedba konkretnih ekoloških aktivnosti za djecu

Opis mjere:

Poticati djecu na aktivno sudjelovanje u očuvanju okoliša kroz praktične i ponovljive aktivnosti.

Ključne aktivnosti (okvirno):

- organizacija akcija čišćenja javnih površina
- provedba ekoloških natjecanja i kampanja za djecu i škole
- radionice o razvrstavanju otpada i ponovnoj uporabi
- suradnja s udrugama u provedbi terenskih i edukativnih aktivnosti

Nositelji i partneri:

Grad Knin, škole, dječji vrtić, udruge, knjižnica

Mjera 7.4 Jačanje uloge udruga u provedbi ekoloških programa za djecu

Opis mjere:

Osigurati podršku udrugama koje provode kvalitetne ekološke programe za djecu kako bi se postigao kontinuitet aktivnosti.

Ključne aktivnosti (okvirno):

- uključivanje ekoloških programa u gradske javne pozive za udruge
- partnerska provedba aktivnosti s ustanovama
- poticanje dugoročnijih programa umjesto isključivo jednokratnih aktivnosti
- bolja vidljivost programa u lokalnoj zajednici

Nositelji i partneri:

Grad Knin, udruge, ustanove u kulturi i obrazovanju

Mjera 7.5 Uključivanje djece i obitelji u razvoj ekoloških navika

Opis mjere:

Poticati razvoj ekoloških navika ne samo kod djece, već i unutar obitelji i zajednice.

Ključne aktivnosti (okvirno):

- zajedničke aktivnosti djece i roditelja (akcije, radionice)
- jednostavne i jasne informativne kampanje za građane
- povezivanje školskih aktivnosti s ponašanjem u svakodnevnom okruženju
- promicanje odgovornog korištenja javnih prostora

Nositelji i partneri:

Grad Knin, škole, roditelji, udruge

Očekivani učinci

- poboljšana čistoća i uređenost javnih prostora
- veća dostupnost infrastrukture za razvrstavanje otpada
- razvoj praktičnih ekoloških navika kod djece
- veće sudjelovanje djece i obitelji u očuvanju okoliša
- jačanje suradnje Grada, ustanova i udruga u području ekologije

6. Pokazatelji uspješnosti

Za praćenje provedbe Strateškog plana za djecu Grada Knina za razdoblje 2026.–2028. utvrđeni su pokazatelji uspješnosti za svih sedam programskih područja i svaku pojedinu mjeru. Tablice pokazatelja, s polaznim vrijednostima, izvorima provjere, načinom prikupljanja podataka, učestalošću praćenja i odgovornim dionicima, čine Prilog 4 ovoga Strateškog plana i objavljuju se kao zasebna Excel datoteka.

Polazne vrijednosti temelje se na podacima prikupljenima tijekom izrade Strategije, službenim podacima i raspoloživim evidencijama ustanova. Odgovori Policijske postaje Knin i Zajednice sportova Grada Knina ugrađeni su u relevantne pokazatelje. Za pokazatelje za koje ne postoji zbirna evidencija predviđa se njezino uspostavljanje i godišnje praćenje tijekom provedbe Strategije.

7. Financiranje i ulaganja u djecu

U nastavku su prikazani konkretni izvori financiranja i načini provedbe mjera Strateškog plana za djecu Grada Knina za razdoblje 2026.–2028., u skladu s načelima financiranja utvrđenima u poglavlju 4.3. ovog dokumenta.

Provedba Strategije za djecu Grada Knina za razdoblje 2026.–2028. temelji se na održivom pristupu i integraciji mjera u postojeće sustave financiranja, bez uspostavljanja zasebnih ili paralelnih financijskih mehanizama.

Financiranje mjera osigurat će se kroz kombinaciju sredstava proračuna Grada Knina, Šibensko-kninske županije, državnog proračuna, sredstava Europske unije, programa organizacija civilnog društva te drugih dostupnih izvora.

Provedba Strategije odvijat će se kroz godišnje proračune Grada, planove rada ustanova i javnih službi te kroz projekte i programe financirane iz nacionalnih i europskih izvora. Opseg i dinamika financiranja ovisit će o proračunskim mogućnostima i utvrđenim prioritetima u pojedinoj proračunskoj godini.

Grad Knin, kao nositelj Strategije, ima ključnu ulogu u koordinaciji financiranja i poticanju partnerskih inicijativa, s ciljem da ulaganja u djecu budu prepoznata kao dugoročno ulaganje u razvoj lokalne zajednice.

Ovaj financijski okvir ne predstavlja obvezujuće izdvajanje unaprijed određenih iznosa, nego smjernicu za godišnje planiranje i usklađivanje raspoloživih sredstava s prioritetima Strategije.

Tablica 7. Okvirni izvori financiranja i načini provedbe Strategije

Izvori financiranja	Način provedbe	Primjeri mjera
Proračun Grada Knina	Redovni programi, godišnji planovi rada, sufinanciranje ustanova i udruga	Mjere koje se provode u okviru nadležnosti Grada Knina i godišnje utvrđenih prioriteta.
Županijski proračun (Šibensko-kninska županija)	Sufinanciranje odgojno-obrazovnih ustanova, zdravstvenih i kulturnih programa	Mjere 3.1, 3.2, 4.2
Državni proračun	Nacionalni programi i mjere, sufinanciranje socijalnih i zdravstvenih usluga	Mjere 2.1, 2.4, 5.1, 5.2
EU fondovi	Projekti i razvojne inicijative, infrastrukturna ulaganja, programi za ranjive skupine	Mjere 3.2, 4.3, 5.1

Izvori financiranja	Način provedbe	Primjeri mjera
Udruge civilnog društva	Programi i projekti za djecu i roditelje, sufinanciranje iz javnih poziva	Mjere u svim strateškim ciljevima
Privatni sektor i donacije	Sponzorstva, donacije, partnerski projekti	Mjere 4.1, 4.3, 6.2

Napomena o praćenju financiranja

Jedno od prepoznatih izazova u analizi stanja jest da se ulaganja u djecu trenutno ne prate kao jedinstvena cjelina, već su raspoređena kroz različite proračunske linije i programe. Strategija stoga preporučuje da Grad Knin u narednom razdoblju:

- jasno označi i prati proračunske stavke koje se odnose na djecu
- u godišnjim izvješćima o provedbi Strategije prikaže ukupna ulaganja u djecu po programskim područjima
- nakon usvajanja proračuna za svaku proračunsku godinu ažurira pregled planiranih ulaganja u skladu s mjerama Strategije.

Ovakav pristup omogućit će bolji uvid u ukupna javna ulaganja u djecu na razini Grada Knina te stvoriti osnovu za sustavnije i transparentnije planiranje u budućim strateškim ciklusima.

8. Zaključak Strategije

Strategija za djecu Grada Knina za razdoblje 2026.–2028. rezultat je analize stanja, prikupljenih podataka iz upitnika, stavova djece i roditelja te odgovora ustanova, udruga i drugih dionika koji sudjeluju u stvaranju okruženja za djecu i mlade. Dobiveni uvidi omogućili su realno sagledavanje potreba, kapaciteta i izazova zajednice, ali i prepoznavanje temelja na kojima se može graditi daljnji razvoj.

Analiza pokazuje da u Gradu Kninu postoje ustanove, programi, udruge i resursi koji pridonose dobrobiti djece i mladih. Istodobno se prepoznaju potrebe za snažnijim povezivanjem dostupnih sadržaja s potrebama djece i obitelji, boljom informiranošću, kontinuitetom programa te koordiniranim djelovanjem dionika u područjima sigurnosti, zdravlja, odgoja i obrazovanja, socijalne skrbi, kulture, sporta, participacije i održivog razvoja.

Odgovori dionika posebno upućuju na važnost dostupnosti stručne podrške, voditelja, trenera, odgojno-obrazovnih i drugih stručnjaka koji djecu i obitelji mogu usmjeravati prema postojećim programima, poticati njihovo sudjelovanje i stvarati uvjete za razvoj kreativnosti, socijalnih vještina i aktivnog odnosa prema zajednici.

Kroz više programskih područja prepoznata je i potreba za dodatnom podrškom roditeljima. Razvoj edukativnih, savjetodavnih i informativnih sadržaja za roditelje važan je preventivni i razvojni čimbenik dobrobiti djece, osobito u područjima mentalnog zdravlja, sigurnosti, odgojnih izazova i dostupnosti usluga.

Strategija postavlja realne, postupne i ostvarive korake koji odgovaraju kapacitetima Grada Knina i njegovih partnera. Njezina provedba temelji se na međusektorskoj suradnji, uključivanju djece i mladih, godišnjem praćenju pokazatelja uspješnosti te usklađivanju aktivnosti s potrebama djece i obitelji i raspoloživim proračunskim mogućnostima.

U razdoblju koje slijedi poseban će se naglasak staviti na kvalitetu, dostupnost i učinak programa i projekata za djecu. Godišnje praćenje provedbe Strategije omogućit će pravodobno prepoznavanje potreba, unaprjeđivanje suradnje i usmjeravanje raspoloživih sredstava prema prioritetima koji najviše pridonose dobrobiti djece i obitelji.

Strategija za djecu Grada Knina za razdoblje 2026.–2028. predstavlja okvir za sustavno, odgovorno i uključivo djelovanje s ciljem stvaranja sigurnijeg, zdravijeg i poticajnijeg okruženja za svako dijete. Ona je ujedno osnova za daljnje planiranje i unaprjeđivanje politika za djecu, utemeljeno na iskustvima provedbe, prikupljenim podacima i jačanju kulture suradnje u lokalnoj zajednici.

9. Popis izvora

1. Grad Knin. Proračun Grada Knina za 2026. godinu i projekcije za 2027. i 2028. godinu. Dostupno na: <https://knin.hr/proracun-2026/>
2. Grad Knin. Programi Grada Knina za 2026. godinu. Dostupno na: <https://knin.hr/programi-2026/>
3. Grad Knin. Odluka o imenovanju članova Gradskog koordinacijskog odbora Grada Knina za provedbu Akcije „Gradovi i općine – prijatelji djece”. Dostupno na: <https://knin.hr/wp-content/uploads/2023/01/Odluka-o-imenovanju-clanova-Gradskog-koordinacijskog-odbora-za-provedbu-Akcije-Gradovi-i-opcine-prijatelji-djece.pdf>
4. Grad Knin. Odluka o osnivanju Dječjeg vijeća Grada Knina. Dostupno na: <https://knin.hr/wp-content/uploads/2022/11/Odluka-o-osnivanju-Djecjeg-vijeca-Grada-Knina.pdf>
5. Grad Knin. Odluke, programi, akti i službene objave Grada Knina korišteni za potrebe izrade Strategije. Dostupno na: <https://knin.hr/akti/> i <https://knin.hr/propisi/>
6. Državni zavod za statistiku. Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2021. – stanovništvo prema starosti i spolu po naseljima. Dostupno na: https://podaci.dzs.hr/media/rqybclnx/popis_2021-stanovnistvo_po_naseljima.xlsx
7. Državni zavod za statistiku. Prirodno kretanje stanovništva Republike Hrvatske u 2023., 2024. i 2025. godini. Službene godišnje objave Državnog zavoda za statistiku.
8. Savez društava „Naša djeca” Hrvatske. Gradovi i općine – prijatelji djece: Od akcije do programa. Zagreb: Savez društava „Naša djeca” Hrvatske.
9. Savez društava „Naša djeca” Hrvatske. Priručnik za izradu strateškog plana za djecu.
10. Savez društava „Naša djeca” Hrvatske. Priručnik za voditelje dječjih vijeća i Priručnik Dječja vijeća.
11. Europska komisija. Strategija EU-a o pravima djeteta. Dostupno na: https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/child/eu-strategy-rights-child-and-european-child-guarantee_hr
12. Republika Hrvatska. Nacionalni plan za prava djece u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2022. do 2026. godine.
13. Šibensko-kninska županija. Plan razvoja Šibensko-kninske županije za razdoblje 2021.–2027. godine.
14. Šibensko-kninska županija. Socijalni plan Šibensko-kninske županije za razdoblje 2025.–2027. godine.
15. Šibensko-kninska županija. Provedbeni program Šibensko-kninske županije za razdoblje 2025.–2029. godine.

16. Odgovori na upitnike prikupljene za potrebe izrade Strateškog plana za djecu Grada Knina 2026.–2028., studeni 2025. – kolovoz 2026.

10. Popis priloga uz Strateški plan za djecu Grada Knina 2026.–2028.

1. **Prilog 1:** Upitnici za prikupljanje podataka – Situacijska analiza
2. **Prilog 2:** Sažetak rezultata prikupljanja podataka po dionicima
3. **Prilog 3:** Popis dionika uključenih u izradu Strateškog plana za djecu Grada Knina 2026.–2028.
4. **Prilog 4:** Tablice pokazatelja uspješnosti provedbe Strateškog plana za djecu Grada Knina 2026.–2028.